

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"
Освітня програма	19982 Соціологія управління
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	054 Соціологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	19982
Назва ОП	Соціологія управління
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Бержанір Анатолій Леонідович, Шепель Ніна Василівна, Дерев`янку Сергій Миронович (керівник)
Залучений представник роботодавців	Не залучався
Дати візиту до ЗВО	22.02.2024 р. – 24.02.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://web.kpi.kharkov.ua/sp/wp-content/uploads/sites/95/2024/02/7fdccceb-e022-41a1-a89a-ad1549ec30of.pdf>

Програма візиту експертної групи <http://web.kpi.kharkov.ua/sp/wp-content/uploads/sites/95/2024/02/803f5794-489f-4fc3-8ca7-470567efa10e1.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Соціологія управління» базуються на традиціях підготовки соціологів (з 2008 р.) у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (НТУ «ХПІ»). ОП, що акредитується, запроваджена в 2016 р., зміни вносились у 2019 і 2020 роках. На час проведення експертизи за ОП навчається за денною формою 23 здобувачі вищої освіти (3 – перший курс, 9 – другий курс, 3 – третій курс, 8 – четвертий курс). ОП «Соціологія управління» – збалансована програма підготовки здобувачів із урахуванням нових тенденцій, пов'язаних з розвитком підприємств профільних ринків в Харківському регіоні й формування запиту стейкхолдерів щодо соціологічного супроводу управління соціальними процесами як всередині організацій, так і за її межами. Унікальність ОП у її спрямованості на формування компетенцій у сфері управління соціальними відносинами на макросоціальному та мезосоціальному рівнях, виявлення специфіки дослідження та пошуку оптимальних шляхів їх розвитку. ОП забезпечує системні знання, уміння і навички, націлена на оволодіння практичним інструментарієм у сфері соціологічних досліджень. Проведений експертною групою (ЕГ) аналіз підтверджує відповідний встановленим вимогам рівень впровадження ОП, реальність перспектив її подальшого розвитку, які чітко визначені у матеріалах Навчально-наукового інституту соціально-гуманітарних технологій (ННІСГТ), кафедри соціології і публічного управління, конкретизовані у відомостях про СО, зокрема, оновлення ОП, робота над впровадженням системи поєднання інструментів і механізмів формальної, неформальної і інформальної освіти; розвиток міжнародної академічної та наукової мобільності. Належний рівень надання освітніх послуг за ОП «Соціологія управління», на думку ЕГ, відповідає рівню «В» – освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з невеликими, що не є суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони. ОП «Соціологія управління» сфокусована на підготовці бакалаврів з соціології, які здатні комплексно поєднувати дослідницьку, проектну та підприємницьку діяльність, володіють належними компетентностями, необхідними для здійснення соціологічного супроводу управління соціальними процесами в організаціях, які діють на основних профільних ринках. Застосування сучасних інформаційних та дослідницьких технологій, які відповідають умовам цифрового соціуму та є певним трендом розвитку соціології як науки в умовах постмодерну. Постійне удосконалення ОП з урахуванням результатів наукових досліджень, а також практичного досвіду і потреб стейкхолдерів. Запроваджена власна система вдосконалення викладацької майстерності НПП, матеріальна й моральна мотивація їх наукової активності. Позитивні практики. Використання національного та міжнародного досвіду підготовки соціологів. Системна робота щодо залучення стейкхолдерів до формування цілей та програмних результатів навчання, удосконалення ОП. Розробка та впровадження навчальних дисциплін здійснюється знаними українськими науковцями-соціологами з великим досвідом наукових досліджень та практичної діяльності. Чітко виражений студентоцентричний підхід в освітньому процесі, активна співпраця НПП і здобувачів. Широка база проведення виробничих практик, що створює потенційні можливості наступного працевлаштування випускників. Запроваджені дієві механізми поширення принципів академічної доброчесності поміж усіма учасниками освітнього процесу. Вебсайти «НТУ ХПІ», ННІСГТ, кафедри соціології і публічного управління вдало структуровані й інформаційно насичені. НПП систематично підвищують кваліфікацію, мають значний досвід стажувань (у т.ч. в університетах Європи, США), що позитивно позначається на якості їх наукової та викладацької діяльності. Інтеграція НПП до простору фахівців-практиків, задіяних у реалізації досліджень конфліктів і медіації, що дає можливість активного залучення працевлаштованих до організації та реалізації освітнього процесу та сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони. Відсутність досвіду участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності, використання можливостей неформальної освіти та зарахування її результатів. Недостатня участь професіоналів-практиків в освітньому процесі. Рекомендації. Виходячи із місії НТУ «ХПІ», його стратегічних цілей, можливості ЗВО, вважаємо, доцільним було б з 2024-2025 н.р. розширити залучення здобувачів до програм міжнародної академічної мобільності через проекти та грантову діяльність. Популяризувати можливості неформальної освіти здобувачів за ОП і запровадити з наступного навчального року практику зарахування її результатів. З нового навчального року запровадити систему електронних журналів навчальних дисциплін. Виходячи з можливостей ЗВО відновити роботу Соціологічної лабораторії як бази набуття практичних умінь і навичок здобувачів, загальноуніверситетського центру проведення соціологічних досліджень. Ураховуючи пропозиції випускників і наявний потенціал НПП кафедри соціології і публічного управління, з 2024-2025 н.р. запровадити викладання окремих дисциплін ОП (за вибором здобувачів) англійською мовою. Стимулювати участь здобувачів у міжнародних наукових конференціях. Враховуючи досвід участі НТУ «ХПІ» у пілотному проекті Міністерства освіти і науки України із впровадження дуальної форми освіти запровадити дуальну форму освіти за ОП після завершення воєнного стану. З 2024-2025 н.р. розширити практику залучення працевлаштованих як до проведення окремих навчальних занять, так і на постійній основі. Забезпечити використання і оновлення, виходячи з можливостей ЗВО, сучасного ліцензійного програмного забезпечення для аналізу емпіричних соціологічних даних (R, SPSS, LISREL, OCA тощо).

Активізувати з поточного навчального року діяльність НПП з публікації наукових статей у виданнях, що індексуються у наукометричних базах і фахових виданнях України. Додати на вебсторінку кафедри новини про організацію та проведення наукових конференцій, конкурсів, олімпіад, тощо. Регулярно оновлювати наповнювати новинами інформаційні ресурси Університету, зокрема, Центру Кар'єри.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Соціологія управління» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня базується на традиціях підготовки соціологів у НТУ «ХПІ» з 2008 р., розроблена, затверджена і впроваджена в освітній процес у 2016 р., зміни внесені у 2019, 2020, 2021, 2022 рр. Актуальна нова редакція ОП затверджена Вченою радою НТУ «ХПІ» (протокол № 4 від 05.05.2023 р.) і введена в дію наказом ректора від 09.05.2023 р. за № 1680 Д (<http://surl.li/qwbsw>). Сьогодні ОП «Соціологія управління» – це збалансована програма підготовки здобувачів з освітньою та практичною складовими з урахуванням нових тенденцій на ринку праці та потребами формування сучасних професійних компетентностей. Унікальність ОП у її спрямованості на формування компетенцій у сфері управління соціальними відносинами на макросоціальному та мезосоціальному рівнях, виявлення специфіки дослідження, пошуку оптимальних шляхів їх розвитку. Мета ОП передбачає підготовку фахівців, які володіють сучасним соціологічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання складних задач та практичних проблем соціології, зокрема, для здійснення соціологічного супроводу управління соціальними процесами в організаціях, що діють на основних профільних ринках. Цілі ОП сформульовані чітко, відповідають місії, стратегії, головним завданням діяльності ЗВО, які викладені у Статуті НТУ «ХПІ» (нова редакція погоджена Конференцією трудового колективу 30.08.2019 р., протокол № 2, затв. наказом МОН України від 24.12.2019 р., № 1618 (<http://surl.li/raiah>) та пріоритетним напрямкам діяльності, що визначені у «Стратегічному плані розвитку НТУ «ХПІ» на 2019–2025 рр.» (нова редакція затв. Вченою радою 29.03.2019 р., протокол № 4 (<http://surl.li/raibi>)). Мета ОП відповідає визначенням у Стратегічному плані основним завданням НТУ «ХПІ»: «1) провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями; 4) формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах». ОП спрямована на досягнення «Місії НТУ «ХПІ» – «реалізація широкого спектру освітніх послуг, затребуваних основними профільними ринками» (<http://surl.li/poioig>), серед яких і підготовка фахових управлінців. ЕГ встановлено, що цілі ОП і перспективи її розвитку є реальними, відповідають стратегічним напрямкам, які зафіксовані у «Концепції освітньої діяльності НТУ «ХПІ» на 2016–2025 роки» (затв. Вченою радою 29.01.2016 р., протокол № 1), зокрема: «підвищити якість підготовки фахівців до світового рівня на підставі оновлення змісту освіти за рахунок нових знань, сучасних технологій, міжнародної акредитації навчальних програм, оновлення матеріальної бази та підвищення професійного рівня викладачів» (<http://surl.li/qdolr>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз ОП «Соціологія управління», відомостей про СО, документації кафедри соціології і публічного управління, результатів опитувань стейкхолдерів свідчать, що в НТУ «ХПІ» ведеться системна робота щодо їх залучення до формування та реалізації цілей ОП, її оновлення. Стейкхолдери мають широкі можливості для надання пропозицій під час формальних заходів і неформальних обговорень, шляхом опитування, через рецензування, надання відгуків, у т. ч. з використанням соціальних мереж. На фокус-зустрічі 4 здобувачі підтвердили, що висловлювали пропозиції щодо цілей і змісту ОП під час зустрічей з кураторами, гарантом, НПП, на засіданні кафедри, у ході щосеместрових опитувань (<http://surl.li/qwkgb>). Проаналізовані ЕГ протоколи засідань кафедри (№ 7 від 30.06.2022 р., № 14 від 28.12.2022 р., № 2 від 28.02.2023 р., № 11 від 23.12.2023 р.) (<http://surl.li/qwkgb>) підтверджують активну участь здобувачів у моніторингових дослідженнях якості викладання та коригування змісту ОК. Пропозиції щодо розширення практичної підготовки реалізовані введенням до ОП 2020 р. курсу «Вступ до спеціальності. Ознайомча практика», ОК «Виробнича практика», у низці ОК зроблено акцент на управління персоналом і комунікаціями (протокол № 2 від 18.02.2020 р. і № 8 від 30.08.2021 р.) Імпонують, відображені у протоколі № 7 засідання кафедри від 30.06.2022 р. пропозиції здобувачів М. Жупанас і О. Круць (СТТ-519), Є. Пелих

(СТТ-520) включити до ОК питання, пов'язані з проблематикою гібридної війни, повномасштабної російської агресії, можливостями сучасної соціології у дослідженні цих явищ, методів і принципів управління соціальними процесами у кризових ситуаціях, запропоновано НПП оновити джерела інформації, не надавати посилання на праці російських авторів (<http://surl.li/raigt>). Вивчення документації кафедри, зустріч з випускниками ОП підтверджують, що під час щорічного оновлення ОП враховуються пропозиції працевластувачів. До прикладу, А. Гнутов (провідний фахівець центру соціологічних і маркетингових досліджень) запропонував осучаснити і розширити тематику і зміст ОК, які відображають гібридні, інформаційні війни, російсько-українську війну, технології протидії дезінформації тощо. Директорка ТОВ «Рекламна агенція «Екма» С. Мороз - змінити акцент на вивчення сучасних процесів та їх особливостей у бізнес-середовищі (протокол № 10 від 30.11.2023 р. (<http://surl.li/raihhr>)). Участь НПП у наукових заходах – конгресах Соціологічної асоціації України, роботі спеціалізованих вчених рад дозволяє відстежувати актуальні тенденції у соціологічній науці, впроваджувати їх під час визначення цілей ОП, РН, окремих ОК. Розуміючи потребу у фахівцях, які здатні розвивати міжнародні зв'язки, мають комунікативні здібності, гарні навички академічного письма, вільно володіють англійською мовою, в актуальній редакції ОП за рекомендаціями стейкхолдерів розширено обсяг ОК «Іноземна мова» (до 12 кредитів), ОК «Політологія» замінена на «Риторика», до ОК додано «Комунікація в організації» (<http://surl.li/qwkgb>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Відкриття ОП "Соціологія управління" у 2016 р. стало відповіддю на запити працевластувачів зі сфери соціологічної науки та практики. Під час формування цілей ОП врахована специфіка розвитку спеціальності, що пов'язана з тенденціями та пріоритетами розвитку ринку праці через співпрацю, консультування з представниками консалтингових структур, органів державної влади, місцевого самоврядування, громадянського суспільства. Суспільна зацікавленість у функціонуванні ОП пов'язана з потребами підготовки фахівців, які володіють сучасним соціологічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, здатні працювати як соціальні експерти, дослідники, технологи, викладачі соціальних дисциплін. ОК ОП спрямовані на формування компетентностей актуально необхідних у сучасних сферах працевлаштування: аналітичні соціологічні центри та консалтингові компанії, державні та регіональні органи влади, publicrelations (зв'язки з громадськістю), кадрові служби, маркетингові відділи підприємств, відділи соціальної політики при міських радах та органах місцевого самоврядування, соціальні служби (РН 3, 4, 6, 7, 9–12, 14), наукової діяльності (РН 1–3, 5, 7, 8, 10, 11, 15, 16). Галузевий контекст у формуванні цілей та РН враховано шляхом моніторингу змін для якісного наповнення процесу підготовки конкурентоздатних фахівців. РН 4, 9, 10, передбачають формування знань і умінь пояснювати законності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач; розробляти програму соціологічного дослідження; володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів. ОП враховує регіональні потреби через аналіз цілей і завдань, сформульованих у Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 рр. і Плані заходів на 2021–2023 рр. з реалізації цієї Стратегії (<http://surl.li/rainj>), а також кадрових потреб зосереджених у м. Харкові підрозділів органів державної влади і органів місцевого самоврядування, бізнес-структур, громадських об'єднань тощо. Фундаментальна теоретична й прикладна підготовка випускників ОП є релевантною професійним вимогам до продовження навчання за магістерськими програмами в НТУ «ХПІ» (ОП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності»), провідних університетах України і світу. З огляду на це, РН включають комплекс мовленнєво-комунікаційних і аналітичних умінь і навичок (РН 1, 5, 7, 11, 16). ЕГ підтверджує, що ОП «Соціологія управління» створена з урахуванням кращих національних і міжнародних освітніх стандартів, досвіду підготовки бакалаврів з соціології інших ЗВО, зокрема, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Національного університету «Києво-Могилянська академія», окремих закордонних університетів: Vytautas Magnus University (<https://smf.vdu.lt/>), Магдебурзького університету ім. Отто-фон-Геріке (<http://surl.li/raiox>), Вільного Університету Берліна (<http://surl.li/raipp>) шляхом вивчення освітніх програм та матеріалів на їх вебсайтах.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ЕГ встановлено, що ОП «Соціологія управління» в актуальній редакції (розглянута та затверджена Вченою радою НТУ «ХПІ» 05.05.2023 р., протокол № 4 та введена в дію наказом ректора від 09.05.2023 р. за № 1680 Д (<http://surl.li/raiqh>)) повністю відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 371 від 04.03.2020 р. (<http://surl.li/raiqz>). У зв'язку із затвердженням Стандарту до профілю ОП у 2020 р. внесено редакційні зміни щодо компетентностей та РН. Наступні зміни внесені у 2021, 2022 і 2023 рр., оновлено й навчальний план (<http://surl.li/rairj>). ЕГ встановлено, що мета ОП і цілі навчання цілком відповідають цілям Стандарту. Водночас, виходячи із призначення ОП, мета конкретизована наступним положенням «зокрема, для здійснення соціологічного супроводу управління соціальними процесами в організаціях, що діють на основних профільних ринках». ОП включає усі компетентності та РН, які прописано у Стандарті і забезпечуються обов'язковими ОК, що відображено у матриці відповідності РН і ОК ОП. Окрім того, виходячи із особливостей ОП «Соціологія управління» до її тексту введено додаткові фахові компетентності (СКО9 – СК12) та

додаткові результати навчання (РН13 – РН16), формулювання яких є логічним і відповідає предметній області ОП. Загальна освітня підготовка забезпечуються 14-ма ОК. Спеціальна (фахова) підготовка забезпечуються 19-ма ОК. Аналіз змісту ОП дає ЕГ підстави стверджувати, що теоретична та практична підготовка здобувачів дають змогу досягти результатів навчання, визначених Стандартом: знання (РН 1 – 4, 13 – 16) – ЗП 1 – 13, СП 1 – 17; вміння (РН 1, 3 – 12) – ЗП 5, 11, 14, СП 4, 5, 8, 11, 15 – 19; комунікація (РН 4–8, 11) – ОК 5, 11, 16, 18, 19. ОП передбачає можливість продовження навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти і набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих. ОП визначено, що досягнення цілей та РН допомагають забезпечити проблемно- і практично орієнтоване викладання з дотриманням принципів студентоцентризму і індивідуально-особистісного підходу; впроваджені форми і методи навчання (лекції, семінарські і практичні заняття, науково-практичні семінари, виконання навчальних проєктів, самостійна робота та самонавчання, практика, підготовка кваліфікаційної роботи), необхідна матеріально-технічна база. ОП дозволяє досягти визначених Стандартом РН через залучення до її реалізації НПП найвищої кваліфікації (аналіз наведено у критерії 6). Проведені ЕГ зустрічі з керівництвом НТУ «ХП», його структурних підрозділів, з НПП і здобувачами дають підстави стверджувати, що для досягнення відповідних результатів використовуються ресурси як ННІСГТ, так і всього Університету (міжінститутська співпраця, Навчально-методичний відділ договірної та практичної підготовки, Науково-технічна бібліотека, комп'ютерні та мережеві можливості, відділ міжнародних зв'язків тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони. Системна робота щодо залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання, удосконалення ОП. Можливості для надання стейкхолдерами рекомендацій щодо формування та удосконалення ОП через опитування, рецензування та надання відгуків, в т. ч. з використанням соціальних мереж. Позитивні практики. ОП «Соціологія управління» створена й оновлюється з урахуванням традицій підготовки соціологів в НТУ «ХП», досвіду впровадження бакалаврських програм з соціології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Національного університету «Києво-Могилянська академія», а також окремих закордонних університетів (Vytautas Magnus University, Магдебурзького університету ім. Отто-фон-Геріке, Вільний Університет Берліна). ОП враховує кадрові потреби, зосереджених у м. Харкові підрозділів органів державної влади і органів місцевого самоврядування, готує фахівців для роботи на менеджерських посадах бізнес-структур, громадських об'єднань тощо. ОП враховує кадрові потреби, зосереджених у м. Харкові підрозділів органів державної влади і органів місцевого самоврядування України, готує фахівців для роботи на менеджерських посадах бізнес-структур, у громадських об'єднаннях тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін не виявлено. Рекомендації. Включити до складу групи забезпечення якості та супроводу освітньої програми представника працедавців з метою гнучкого коригування змісту ОК з урахуванням потреб ринку. .

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на сильні сторони та позитивні практики ОП у контексті усіх підкритеріїв критерію 1 (націленість ОП на фундаментальність підготовки здобувачів, що є релевантною професійним вимогам до працевлаштування випускників, широке використання кращих національних і закордонних практик й залучення стейкхолдерів до формулювання цілей і РН), які однак не є унікальними, експертна група дійшла висновку, що ОП «Соціологія управління» спеціальності 054 Соціологія та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП «Соціологія управління» (<http://surl.li/qwbsw>) складає 240 кредитів ЄКТС, що відповідає нормам Закону України «Про вищу освіту» від 09.08.2019 р. № 1556-VII (розділ II, стаття 5, п. 3) та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 054 Соціологія для першого (бакалаврського) рівня (наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2020 р. № 371) (<http://surl.li/qwacc>). Вивчення обов'язкових освітніх компонентів передбачено у обсязі 180 кредитів ЄКТС (75% від загального обсягу ОП), з яких 69 кредитів (28,6%) спрямовані на здобуття загальних компетентностей і 111 кредитів ЄКТС (46,4%) – спеціальних (фахових) компетентностей (у тому числі: 12 кредитів ЄКТС (5,0%) – практична підготовка і 6 кредитів ЄКТС (2,5%) – підготовка та захист кваліфікаційної роботи). Обсяг вибіркових освітніх компонентів (12 кредитів ЄКТС (5,0%) – дисципліни вільного вибору студента із загальноуніверситетського каталогу дисциплін та 48 кредитів ЄКТС (20,0%) – дисципліни вільного вибору студента із кафедрального каталогу дисциплін) становить 60 кредитів ЄКТС (25%) загального обсягу ОП і відповідає вимогам Листа МОН від 13.03.2015 р. №1/9-126 (<http://surl.li/szmk>). Атестація здобувачів вищої освіти за ОП «Соціологія управління» здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи відповідно до нормативних вимог Стандарту вищої освіти зі спеціальності 054 Соціологія. Аналіз навчального плану показав, що кредити за семестрами розподілені рівномірно і аудиторне тижневе навантаження відповідає встановленим вимогам.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Проведений аналіз структурно-логічної схеми, матриці відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів, а також навчального плану дає підстави зробити висновок, що ОП «Соціологія управління» є чітко структурованою, а її освітні компоненти систематизовані за змістом із виокремленням змістовних блоків обов'язкових та вибіркових ОК. Логічний взаємозв'язок між ними забезпечує досягнення заявлених цілей і програмних результатів навчання. ОП «Соціологія управління» забезпечує здобуття компетентностей, передбачених Стандартом вищої освіти зі спеціальності 054 Соціологія. ОП «Соціологія управління» (<http://surl.li/qwbsw>). Вона містить обґрунтований і детальний опис змісту програми, її мети і завдань, програмних (інтегральної, загальних, спеціальних (фахових) компетентностей, програмних результатів навчання, обсягів обов'язкових і вибіркових ОК, виробничої та переддипломної практик, атестації здобувачів вищої освіти, інформаційного та навчально-методичного забезпечення, вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Структурно-логічна схема ОП показує сутнісні зв'язки між ОК та програмними компетентностями. Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та обов'язкових ОК свідчить про їх обґрунтованість, логічність і взаємозалежність. Також ОП забезпечено послідовність вивчення здобувачами ОК. Досягнення усіх РН передбачається за рахунок обов'язкових ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОП дає підстави зробити висновок про її відповідність предметній області спеціальності 054 Соціологія щодо: мети (підготовка фахівців, які володіють сучасним соціологічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання складних задач та практичних проблем соціології); орієнтації (інтеграція фахової підготовки в галузі соціальних та поведінкових наук з управлінською діяльністю, набуття компетентностей, які потрібні соціологу при супроводі процесу управління соціальними процесами в організаціях, підприємствах); методів, методики і технологій (кількісні та якісні методи досліджень, технології та інструментарій соціологічного аналізу); інструментів й обладнання (інформаційні ресурси для проведення соціологічних досліджень). Відповідність предметній області спеціальності реалізується шляхом вивчення таких ОК: СП 2 Загальна соціологія, СП3 Історія соціології, СП 4 Методологія та методи соціологічних досліджень, СП 5 Сучасні соціологічні теорії. СП 17 Соціологія управління тощо. Проведений ЕГ аналіз змісту РП (<http://surl.li/qwfkt>) обов'язкових ОК показав їх відповідність предметній області спеціальності. Навчальні дисципліни вибіркових ОК (<http://surl.li/qwfkt>) також повною мірою відповідають предметній області спеціальності 054 Соціологія. Такі висновки підтверджується працевдавцями, які беруть участь в удосконаленні ОП та знайомством ЕГ з МТБ ЗВО. Здобувачі та випускники ОП вказують, що освітній процес на ОП орієнтований на змістову і практичну складову майбутньої професійної діяльності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів у ЗВО регулюється Положенням про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у НТУ «ХП» (<http://surl.li/qwgup>). Здобувачі можуть обрати дисципліни вільного вибору із загальноуніверситетського каталогу дисциплін (<http://surl.li/pslfw>) та дисципліни вільного вибору студента із вибіркових компонент ОП (<http://surl.li/qwfkt>). Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів вищої освіти ОП реалізується шляхом формування індивідуальних навчальних планів (<http://surl.li/qwkaj>). Вибір здобувачами НД здійснюється в обсязі 60 кредитів ECTS (25% загальної кількості кредитів), що відповідає нормативним вимогам. Здобувачі мають можливість здійснювати вибір з блоку профільної

підготовки (30 кредитів), який складається із профільованого пакету дисциплін 01 «Управління персоналом в організації» (ВП 1.1 – ВП 1.8) і профільованого пакету дисциплін 02 «Суспільні відносини: дослідження і управління» (ВП 2.1 – ВП 2.8). Також у навчальному плані виокремлені дисципліни вільного вибору студента профільної підготовки згідно переліку (18%) та дисципліни вільного вибору студента із загальноуніверситетського каталогу дисциплін (12%). Разом з тим, під час зустрічі зі здобувачами встановлено, що їм пропонується обрати визначені кураторами академічних груп вибіркові дисципліни, що не забезпечує їх право на вільний вибір. Також у результаті спілкування зі здобувачами виявлено відсутність практики вибору ними дисциплін із загальноуніверситетського каталогу. Здобувачі також мають можливість самостійно обирати теми індивідуальних завдань, курсових (<http://surl.li/qwkewi>) кваліфікаційних робіт, пропонувати бази для проходження практики.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організація і порядок проведення практичної підготовки здобувачів освіти регламентується Положенням про порядок проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/qwjfe>). ОП передбачає практичну підготовку в обсязі 15 кредитів ЕCTS: СП15 Вступ до спеціальності. Ознайомча практика (3 кред.), СП18 Виробнича практика (6 кред.), та СП19 Переддипломна практика (6 кред.). Відповідно до ОП та НП, здобувачі проходять виробничу практику у 6 семестрі (4 тижні) і переддипломну практику у 8 семестрі (4 тижні). Усі практики передбачають на основі оволодіння теоретичних знань набуття професійних та дослідницьких компетенцій щодо управління соціальними процесами на макро-, мезо- та мікрорівнях, формування здобувачами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. Під час визначення змісту практики враховуються пропозиції працедавців і випускників. Так, під час роботи ЕГ випускник ОП, ст. інспектор з особливих доручень відділу зв'язків з громадськістю управління патрульної поліції у Харківській обл. М. Петухов висловив рекомендацію щодо удосконалення практичної підготовки в аспектах формування у здобувачів навичок управлінської діяльності, умінь вирішувати конфлікти тощо. Терміни проведення практик визначаються НП, а зміст практичної підготовки – програмами практик, які розробляються НПП кафедри з урахуванням пропозицій працедавців, випускників, здобувачів. Видами звітної документації є щоденник практики та звіт здобувачів про проходження практики (<http://surl.li/qwkbnm>), з якими ЕГ ознайомила. Практика проходить на підприємствах, з якими укладено відповідні угоди (<http://surl.li/qwkqgb>): КП «Харківські теплові мережі», ТОВ «Аріалсервіс», ТОВ «Пентан Опт», ТОВ «Старік енд море», АТ «ХТЗ», Харківський обласний центр соціальних служб. За свідченнями здобувачів ЕГ, протягом останніх років усі види практик проходять у ЗВО. Питання щодо обсягів і якості практичної підготовки є у структурі анкети оцінки здобувачами якості освітньої програми. За свідченнями, висловленими випускниками ОП під час роботи ЕГ, практична спрямованість освітнього процесу є конкурентною перевагою цієї ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОП, ознайомлення з робочими програмами і силабусами НД та результати зустрічей з фокус-групами дають підстави ЕГ стверджувати про спрямованість ОК на забезпечення набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills) для використання у майбутній професійній діяльності. ОП передбачає формування здобувачами системи різнобічних організаційних, комунікативних, когнітивних, лідерських навичок. Набуття здобувачами soft skills пов'язане із формуванням у них як загальних компетентностей (ЗК1 – ЗК12), так і спеціальної (фахової) (СК11) компетентності. На вирішення цього завдання також спрямовано один із програмних результатів навчання (РН 15. Знати специфіку регулювання соціальними відносинами, вмінти здійснювати соціологічний супровід управлінської діяльності в різних сферах суспільного життя як в умовах сталого розвитку суспільства, так і при наявності небезпеки, кризи й загострення ризику). Успішне формування соціальних навичок досягається за допомогою вивчення здобувачами таких ОК: ЗП 1 Історія та культура України, ЗП 2 Українська мова (професійного спрямування), ЗП 3 Іноземна мова, ЗП 4 Філософія, ЗП 5 Правознавство, ЗП 9 Основи менеджменту, ЗП 10 Загальна психологія. Утворення соціальних навичок також відбувається під час вивчення НД професійної підготовки (СП 2 Загальна соціологія, СП 6 Соціологія особистості та девіантної поведінки, СП 12 Соціологія культури, СП 14 Соціологія організацій, СП 17 Соціологія управління). На кафедрі функціонують студентські наукові гуртки «Дискусійний клуб «Суспільство і політика» (керівник, ст. викл. О. Козлова) та «Менеджмент 3.0» (керівник, проф. Д. Терещенко) (наказ ректора № 423 ОД від 13.11.2023 р.) (<http://surl.li/qwvik>), які діють на основі затвердженого плану роботи (<http://surl.li/qwwft>). Здобувачі беруть участь у роботі органів студентського самоврядування, профспілкової організації студентів, що дозволяє їм покращувати комунікативні та управлінські компетентності. Загалом усі учасники освітнього процесу та випускники відзначають політику ЗВО щодо сприяння студентській активності, формування соціальної відповідальності майбутніх фахівців.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт зі спеціальності 054 Соціологія відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Процес формування навчального навантаження здобувачів вищої освіти за ОП «Соціологія управління» регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ», затвердженим Вченою радою НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/cppaj>). Аналіз ОП «Соціологія управління» (<http://surl.li/qwbsw>) та НП (<http://surl.li/qwxua>) показав, що обсяг програми та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) відображає фактичне навантаження здобувачів та загалом дозволяє досягти цілі та програмні результати навчання. Обсяг однієї НД становить від 3 до 12 кредитів ЄКТС. Навчальний час, відведений для вивчення обов'язкових ОК складає 41,9% (ОК загальної підготовки – 42,5%, спеціальні (фахові) ОК – 41,5%) від загального обсягу годин. Кількість аудиторних годин для вивчення вибіркового ОК становить 38%. Частка самостійної роботи за обов'язковими і вибілковими ОК цієї ОП складає 59,1% від загального обсягу годин, що у цілому відповідає нормативним вимогам. Аналіз навчального плану та силабусів НД (<http://surl.li/qwfkt>) свідчить про те, що обсяг навантаження для окремої ОК складається з аудиторних годин (лекцій, практичних занять), самостійної роботи, підготовки та проходження контрольних заходів, на які розподіляються кредити, встановлені для НД. Тижневе навчальне навантаження відповідає встановленим вимогам. Під час роботи ЕГ здобувачі не відзначали наявності надмірного навантаження, що свідчить про достатність обсягів та співвідношення аудиторної і самостійної роботи для формування загальних і фахових компетентностей.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти на ОП не впроваджена. Проте, в ЗВО вже розроблено та прийнято Тимчасове положення про порядок організації та проведення дуального навчання в НТУ «ХПІ» (затв. Вченою радою 28.02.2023 р., протокол № 2; введено в дію наказом ректора 06.03.2023 р. № 58 ОД; <http://surl.li/pmkrp>), повноцінна реалізація якого, зокрема й за ОП, що акредитується, стане можливою після завершення воєнного стану.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами є позитивна налаштованість гаранта ОП та НПП кафедри на ефективну реалізацію цієї освітньої програми, тісна співпраця зі стейкхолдерами і випускниками. Активне залучення здобувачів ОП до проведення заходів соціологічної спрямованості. До структури ОП «Соціологія управління» входять обов'язкові та вибіркові ОК, які базуються на урахуванні сучасних досягнень соціологічної науки, управління персоналом в організації, дослідження та управління суспільними відносинами. Повністю забезпечено логічні взаємозв'язки між ОК на основі послідовності їх вивчення. Викладання навчальних дисциплін здійснюється НПП, які мають значний педагогічний досвід та результати у проведенні наукових досліджень. Значну частку навчального часу становить практична підготовка здобувачів, що дає можливість повною мірою досягти високого рівня підготовки бакалаврів з соціології. Приділяється значна увага формуванню практичних навичок соціолога не лише під час проходження практик, але й під час семінарських (практичних) занять, залучення здобувачів до проведення соціологічних опитувань. Позитивною практикою необхідно вважати вивчення блоку навчальних дисциплін, які забезпечують формування у здобувачів soft skills.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабких сторін та недоліків не виявлено. З метою удосконалення ОП ЕГ рекомендує: 1) запровадити дуальну форму освіти за ОП «Соціологія управління» після завершення воєнного стану, урахувавши досвід участі НТУ «ХПІ» у пілотному проєкті Міністерства освіти і науки України із впровадження дуальної форми освіти; 2) з метою розширення вивчення програмного забезпечення, яке використовується у діяльності соціологічних центрів, соціальних служб, консалтингових компаній, органів влади тощо з 2024–2025 н. р. збільшити кількість ліцензованих програм для обробки соціологічних даних, які повинні вивчати здобувачі. Це вплине на зростання конкурентних переваг випускників ОП на ринку праці.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Експертна група дійшла висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками підкритеріїв критерію 2. Висловлені експертною групою рекомендації слугуватимуть подальшому поліпшенню ОП і можуть бути впроваджені ЗВО до початку і впродовж наступного навчального року. Зважаючи на сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації у контексті критерію 2 експертна група вважає, що ОП «Соціологія управління» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Умови та правила прийому на навчання за ОП регламентуються загальними Правилами прийому до НТУ «ХП», розробленими відповідно до законодавства України і Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України. До прикладу, у Правилах прийому до НТУ «ХП» у 2023 р. (зі змінами) (<http://surl.li/ntyft>), зокрема, подана інформація щодо пропонованого до набору на навчання за спеціальністю 054 Соціологія на ОП «Соціологія управління» за ліцензованого обсягу (за денною формою здобуття освіти 20 осіб), нормативний термін навчання (за денною формою – 3 р. 10 міс.), наявність пропозиції (за денною формою – бюджетна та небюджетна – 30470 грн.), наявність сертифікату акредитації (спеціальність акредитована МОН України, сертифікат НД 2192156, дійсний до 01.07.2024), інститут на якому дана ОПП реалізується (ННІСГТ), а також щодо зарахування результатів Національного мультипредметного тесту. Правила прийому є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Конкурс проводиться відповідно до встановленої процедури. Правила прийому щороку оновлюються, приймаються за рішенням Вченої ради НТУ «ХП», затверджуються ректором і оприлюднюються на офіційному веб-сайті Університету на сторінці для абітурієнтів (<http://vstup.kpi.kharkov.ua/>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правилами прийому до НТУ «ХП» на навчання за ОП «Соціологія управління» спеціальності 054 «Соціологія» для першого (бакалаврського) рівня освіти передбачено вступ на основі повної загальної середньої освіти. До 2021 р. прийом відбувався за результатами ЗНО. У 2022 і 2023 рр. вступ здійснювався за результатами НМТ. Співвідношення вагового коефіцієнту: українська мова – 0,35, математика – 0,40, додаткові конкурсні предмети (за вибором абітурієнта) – історія України або іноземна мова – 0,25; біологія, фізика або хімія по 0,20 (<http://surl.li/raitf>). Правилами прийому (розділ VIII) передбачена можливість зарахування на навчання за результатами співбесіди окремої категорії осіб, визначеної чинним законодавством України. Інформація про особливості вступу і навчання за ОП розміщена також в окремій вкладці на вебсайті ННІСГТ (<http://surl.li/raiuc>) і телеграм-чаті «НТУ «ХП» Соціально-гуманітарна освіта» (https://t.me/humanitarna_osvita), на вкладках «Абітурієнт» та ін. вебсторінці кафедри соціології і публічного управління (<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/abituriyentu/>). На сторінці кафедри в окремій вкладці (<http://surl.li/qwkgb>) розміщена детальна інформація про ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюються локальними актами НТУ «ХП»: Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХП» (друга редакція) (затв. Вченою радою 01.12.2023 р., протокол № 10; введено в дію наказом ректора від 04.12.2023 р. № 458 ОД) (<http://surl.li/raiwe>); Положення про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників університету (зі змінами та доповненнями) (затв. Вченою радою 23.02.2018 р, протокол 2) (<http://surl.li/raixr>); Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у НТУ «ХП» (затв. Вченою радою 26.12.2023 р., протокол № 11) (<http://surl.li/raiyx>). Названі акти розміщені на офіційному вебсайті Університету у вкладці «Нормативні документи» на вебсторінці навчального відділу (<http://surl.li/pmkof>), що забезпечує їх доступність для учасників освітнього процесу. На фокус-групі 7 з адміністративним персоналом, представник відділу міжнародних зв'язків О. Гончаров розповів, що у ЗВО створені умови для академічної мобільності здобувачів і НПП. На вебсайті ЗВО є окрема вкладка «Академічна мобільність» (<http://surl.li/rajan>) на якій, зокрема, розміщено інформацію про нові конкурси і Програми ЄС Еразмус+ на 2024 рік. Детальний опис алгоритму пошуку інформації щодо навчання/стажування у закордонних ЗВО, а також порядок оформлення документів вміщено на вебсторінці відділу міжнародних зв'язків <http://surl.li/rajcv>). Згідно п. 5.2. Положення про академічну мобільність 2018 р. «студенти першого курсу освітнього рівня «бакалавр» не мають права участі в програмах у будь-яких формах академічної мобільності». Під час вивчення документів ЗВО, проведення фокус-зустрічей встановлено, що практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності, за ОП

«Соціологія управління» - відсутня. Водночас, у відомостях про СО міститься інформація про перезарахування результатів навчання вивчених навчальних дисциплін і ліквідацію академічного розходження відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ», а саме: студентка 2 курсу, групи СГТ-522 Я. Музика, яка навчалася у Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна на спеціальності «журналістика», закінчила 3 курси і перевелась в НТУ «ХПІ» на ОП «Соціологія управління» на 2 курс із 7.09.23 р. Студентка групи СГТ-522 Т. Крутько навчалася у Харківському; гуманітарному університеті «Народна українська академія» на спеціальності «соціологія», закінчила 2 курси і перевелась в НТУ «ХПІ» на ОП «Соціологія управління» на 2 курс поточного навчального року 23/24 із 19.09.23. Наведену у відомостях про СО інформацію підтверджено під час фокус-зустрічі 2 з авторами відомостей про СО, а також отримано інформацію про встановлені тісні зв'язки з конкретними закордонними ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті передбачено локальними актами НТУ «ХПІ», які розміщені у вільному доступі на вебсайті ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» (друга редакція) (затв. Вченою радою 01.12.2023 р., протокол № 10; введено в дію наказом ректора від 04.12.2023 р. № 458 ОД) (<http://surl.li/rajdt>). Положення про порядок визнання результатів неформальної та інформальної освіти у НТУ «ХПІ» (затв. Вченою радою НТУ «ХПІ» 19.01.2024 р., протокол № 1; введено в дію наказом ректора від 25.01.2024 р. № 38 ОД; <http://surl.li/rajer>). Названі акти прийняті нещодавно й можна розглядати їх як перші кроки для впровадження неформальної освіти. На час проведення акредитаційної експертизи випадки офіційного зарахування таких результатів – відсутні. Названим Положенням про порядок визнання результатів неформальної та інформальної освіти у НТУ «ХПІ», зокрема, передбачено, що «3.2.4 В разі наявності в силабусі навчальної дисципліни/освітнього компонента рекомендацій науково-педагогічного працівника щодо конкретної можливості проходження визначеного онлайн курсу чи іншого елемента неформальної освіти, додаткова валідація результатів неформального навчання (створення предметної комісії) не потрібна». Суцільний аналіз силабусів навчальних дисциплін (<http://surl.li/qwfkf>), які викладаються на ОП, що акредитується, свідчить, що таких положень вони ще не містять.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Чіткі та зрозумілі правила вступу на навчання за ОП, які доступні для вступників, усіх учасників освітнього процесу. У ЗВО розроблені зрозумілі та деталізовані правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності, а також визнання результатів неформальної та інформальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони. Здобувачі ОП не залучались до програм міжнародної академічної мобільності, не використовувались можливості неформальної освіти. Рекомендації. Виходячи із місії НТУ «ХПІ», його стратегічних цілей, можливості ЗВО, вважаємо, доцільним було б з 2024-2025 н.р. реалізувати упродовж поточного й наступних навчальних років передбачені локальними актами НТУ «ХПІ» можливості залучення здобувачів і НПП до програм академічної мобільності, зокрема, міжнародної через проекти та грантову діяльність, а також популяризувати можливості неформальної освіти здобувачів та запровадити практику зарахування її результатів за ОП з наступного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Ураховуючи, що вимоги підкритеріїв 1 і 2 виконуються повністю (правила вступу враховують особливості даної ОП, є загальнодоступними, чіткими, не містять дискримінаційних положень), вимоги підкритеріїв 3 і 4 частково (наявні всі необхідні умови для визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та неформальній освіті тощо, але відсутня відповідна практика щодо останньої), експертна група дійшла висновку про загальну відповідність ОП

«Соціологія управління» вимогам за критерієм 3. Зазначені недоліки не мають істотного негативного впливу на якість реалізації ОП «Соціологія управління» за критерієм 3 і вказують не стільки на необхідність усунення слабких сторін, скільки на шляхи подальшого удосконалення ОП за цим критерієм.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес у ЗВО регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/cppaj>), Положенням про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/prxix>), Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін (<http://surl.li/pyzaa>), Положенням про навчально-методичний комплекс дисципліни (<http://surl.li/qsomo>), Положенням про силабус ОК (програма навчальної дисципліни) (<http://surl.li/plzoo>) та ін. Освітній процес здійснюється у формах: навчальні заняття (лекції, семінарські, практичні, лабораторні, індивідуальні, консультації), самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи (вхідний, поточний (модульний) і підсумковий контроль, у т. ч. захист курсових робіт; атестація (захист кваліфікаційної роботи). Організація освітнього процесу має практикоорієнтований характер, що сприяє формуванню необхідних компетентностей, знань, умінь, навичок здобувачів. Водночас, ЕГ відзначає те, що здобувачі вивчають лише одну програму для обробки соціологічних даних, причому її демоверсію. Тому варто розширити кількість сучасного ліцензованого програмного забезпечення, що слугуватиме зростанню конкурентних переваг випускників на ринку праці. Під час карантинних обмежень та в умовах воєнного стану заняття і консультування здобувачів відбуваються за допомогою платформи TEAMS (Офіс 365), а також месенджерів Viber, Telegram і корпоративної електронної пошти. Важливим чинником інформаційного забезпечення навчання ЕГ відзначає використання Автоматизованої системи управління навчальним процесом НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/asrtq>), яка за словами керівника методичного відділу С. Радогуза, орієнтована на управління освітнім процесом. Здобувачі підтвердили використання діючої у ЗВО системи дистанційного навчання для отримання необхідних знань. Під час зустрічей із гарантом, НПП, здобувачами, випускниками ЕГ отримала додаткову інформацію щодо форм і методів навчання. ОП створює умови для формування індивідуальних траєкторій навчання і реалізації принципів академічної свободи (можливість вибору ОК, тем курсових робіт, кваліфікаційної роботи, баз практик). Академічна свобода НПП забезпечується повною мірою, що підтверджено під час проведених ЕГ зустрічей. НПП можуть вільно формувати зміст НД, вносити зміни у РП, обирати форми і методи навчання, проводити заняття із застосуванням необхідних освітніх технологій, обирати форми вивчення окремих тем і змістових модулів. На сайті кафедри розміщені робочі програми, силабуси та інше методичне забезпечення ОК, рекомендації до написання кваліфікаційної роботи (<http://surl.li/qwfkt>). Позитивною практикою, що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу є участь здобувачів у проведенні щосеместрових моніторингових досліджень щодо якості викладання (<http://surl.li/qwkgb>). Також здобувачі беруть участь у засіданнях кафедри, на яких висловлюють свої пропозиції щодо удосконалення змісту ОП (<http://surl.li/qxerc>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання з окремих ОК. На сайті кафедри розміщено ОП «Соціологія управління» (<http://surl.li/qwbsw>) та НП (<http://surl.li/qwxua>). Робочі програми НД, програми практик та методичні рекомендації до написання курсових та кваліфікаційної роботи бакалавра також є у вільному доступі на сайті кафедри соціології і публічного управління (<http://surl.li/qwkgb>). Здобувачі також отримують доступну і зрозумілу інформацію щодо вивчення ОК за допомогою силабусів, розміщених на сайті випускової кафедри (<http://surl.li/qwfkt>). Силабуси усіх ОК створені відповідно до Положення про силабус освітнього компонента (програма навчальної дисципліни) в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (<http://surl.li/plzoo>). У них визначаються зміст ОК, критерії оцінювання (для кожного виду освітньої діяльності), література та методичні матеріали. Однак у деяких силабусах рекомендована література подана не у відповідності зі встановленими вимогами ДСТУ 8302:2015 (Філософія, Соціологія гендеру, Соціальна психологія, Соціологія релігії, Політологія, Соціологія культури, Основи економічної теорії, Історія та культура України та інші). Про порядок та критерії оцінювання знань, завдання, які необхідно виконати протягом семестру, форми підсумкового контролю НПП повідомляють здобувачам на першому аудиторному занятті. Зустрічі ЕГ зі здобувачами виявили їхню обізнаність щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. У системі дистанційного навчання кожен здобувач через особистий кабінет отримує доступ до нормативних документів, навчальної інформації, електронних курсів НД, навчально-методичних матеріалів тощо. Разом з тим, ЕГ встановила відсутність обізнаності здобувачів про результати їх навчальних досягнень (кількості отриманих балів) протягом семестру. Вважаємо, що це є свідченням недосконалості системи оцінювання у дистанційному форматі, що впливає на мотивацію здобувачів до систематичного виконання усіх вимог освітнього процесу.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації ОП "Соціологія управління" поєднання навчання і досліджень найбільшою мірою відбувається шляхом розробки дослідницьких проєктів під час виробничої практики, підготовки і захисту курсових і кваліфікаційної роботи. Здобувачі беруть активну участь у науково-дослідній роботі, що проводиться кафедрою. НПП протягом 2015 – 2023 рр. брали участь у виконанні ініціативних науково-дослідних робіт «Розвиток сучасного українського суспільства: соціологічний та політологічний вимір» і «Соціологічний супровід моніторингу якості освіти в сучасному університеті». Працюють студентські наукові гуртки «Дискусійний клуб «Суспільство і політика» (керівник, ст. викл. О. Козлова) та «Менеджмент 3.0» (керівник, проф. Д. Терещенко) (<http://surl.li/qwwft>), на яких його учасники готують наукові доповіді, беруть участь у наукових дискусіях. Системною є участь здобувачів у щорічних міжнародних науково-практичних конференціях НТУ «ХП» (Міжнародна науково-теоретична конференція студентів та аспірантів, «Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес» – кафедральна секція «Соціальні проблеми розвитку України» (<http://surl.li/qycuu>). Також кафедра проводить конференцію студентів та аспірантів «Молодіжний соціологічний форум» (<http://surl.li/qycvp>). У 2023 р. здобувачі М. Жупанас та О. Заприкут стали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціалізації «Соціологія» (наказ ректора від 13.04.2023 р. №142-ОД). Здобувачі брали участь у проведенні соціологічних досліджень із вивчення становища дітей та молоді у м. Харкові у рамках реалізації ініціативи «Громада, дружна до дітей та молоді» (2020), «Біженці й ВПО України на шляхах війни» (2022 – 2023 р.р.). У освітньому процесі забезпечено гармонійне поєднання теоретичного навчання (ОК Методологія та методи соціологічних досліджень, Комп'ютерні технології організації соціологічних досліджень, Практикум з комп'ютерної обробки соціологічних даних, Математичні методи в соціології тощо) та формування і розвитку умінь і навичок проведення соціологічних досліджень (виробничі практики, участь у проєктах і наукових дослідженнях). Разом з тим, для підвищення ефективності такої роботи ЕГ рекомендує відновити функціонування соціологічної лабораторії. Результати досліджень здобувачів та НПП впроваджуються в освітній процес, сприяючи фундаментальності вивчення ОК.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Порядок оновлення структури і змісту робочих програм навчальних дисциплін визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (друга редакція) (затверджено 1.12.2023 р.) (<http://surl.li/qlizv>) та Положенням «Про навчально-методичний комплекс дисципліни» (затверджено 1.12.2023 р.) (<http://surl.li/qvfn0>). Відповідно до нормативних документів, відбувається щорічне оновлення робочих програм і силабусів навчальних дисциплін з урахуванням наукових досягнень і сучасних практик у галузі, що підтвердили під час зустрічі НПП. Також під час перегляду змісту ОК та програм практик враховуються рекомендації працедавців та здобувачів, що підтверджено під час зустрічей. НПП, відповідно до встановлених вимог, проходять підвищення кваліфікації і стажування, результати яких використовують під час розробки й оновлення змісту НД. НПП займаються науково-дослідною роботою, беруть участь у наукових конференціях, тренінгах, публікують монографії, статті у наукових фахових виданнях. Проте ЕГ вказує на недостатню кількість таких публікацій протягом останніх 2 років: статей у Scopus, Web of Science – 7, а у фахових виданнях – 5. Отримані наукові результати, досягнення у галузі соціологічної науки використовуються для оновлення і удосконалення змісту лекцій і практичних занять, тематики курсових і кваліфікаційних робіт.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Реалізація політики інтернаціоналізації освітнього процесу, проведення наукових досліджень здійснюється на підставі Стратегії інтернаціоналізації НТУ «ХП» (<http://surl.li/nvuqk>), Положення про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників університету (зі змінами та доповненнями) (<http://surl.li/qnkaz>). Формами міжнародної співпраці для НПП є участь у спільних проєктах, наукових дослідженнях, освітнє або наукове стажування, підвищення кваліфікації, а для здобувачів – мовне стажування, практика, літні та інші школи тощо. НТУ «ХП» здійснюючи міжнародну діяльність на основі укладених угод із закордонними партнерами (<http://surl.li/pmkoF>), має значну сформовану базу різноманітних програм, проєктів для здобувачів освіти та НПП. Кафедра соціології і публічного управління, реалізуючи підготовку бакалаврів ОП «Соціологія управління» бере участь у співпраці з Vytautas Magnus University (конкурс українсько-литовських науково-дослідних проєктів) (<http://surl.li/qyiuJ>) та з Kaunas University of Technology. Також для впровадження академічної мобільності укладено угоди між НТУ «ХП» та Балтійською Міжнародною Академією (Латвія), Academic agreement of cooperation with Maria Curie-Skłodowska University (Польща). У 2023 р. НПП кафедри взяли участь у проєкті ERASMUS+ (конкурс спільних проєктів (<http://surl.li/qyiy0>) у Балтійській Міжнародній Академії (<http://surl.li/qyiyb>). Разом з тим, до цих програм здобувачі поки що не були залучені.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивною практикою є презентування НПП ОК як у формі силабусів, так і робочих програм. Сильною стороною ОП є те, що у змісті навчальних дисциплін відображено власні наукові здобутки НПП, а тому вони мають високий ступінь унікальності та інноваційності. Під час реалізації ОП «Соціологія управління» відбувається поєднання навчання і досліджень, активне залучення у різних формах здобувачів до наукової діяльності кафедри. Практико-орієнтований підхід до навчання та формування загальних і спеціальних (фахових) компетентностей забезпечується шляхом участі здобувачів та НПП у різноманітних програмах і проектах. Здобувачі ОП залучені до науково-дослідної роботи, беруть участь у наукових заходах. НПП проводять наукові дослідження, проходять стажування та підвищення кваліфікації, результати яких використовують під час розробки і удосконалення структури і змісту навчальних дисциплін. Позитивною практикою, що також відповідає вимогам студентоцентрованого підходу є впроваджена процедура моніторингу якості організації навчання за ОП «Соціологія управління». Застосування сучасних інформаційних та дослідницьких технологій, які відповідають умовам цифрового соціуму та є певним трендом розвитку соціології як науки в умовах постмодерну. Інтернаціоналізація діяльності ЗВО забезпечує на основі співпраці із закордонними партнерами участь у різноманітних міжнародних програмах і проектах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Суттєвих недоліків ЕГ за критерієм не виявлено. Рекомендації: 1) урахувати пропозиції випускників, а також потенціал НПП кафедри соціології і публічного управління (у тому числі, наявність сертифікатів B2), запровадити з 2024–2025 н. р. викладання окремих дисциплін ОП (за вибором здобувачів) англійською мовою; 2) стимулювати участь здобувачів у міжнародних наукових конференціях, використання у освітньому процесі англійської мовної літератури; 3) створити у ЗВО у 2025–2026 н. р. Соціологічну лабораторію як базу набуття практичних умінь і навичок здобувачів, загальноуніверситетського центру проведення різноманітних соціологічних досліджень і опитувань; 4) використовувати досвід ЗВО, залучати з наступного навчального року здобувачів ОП до системи академічної мобільності шляхом їх участі у програмах подвійного диплома, зимових і літніх школах тощо.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми і методи навчання, що застосовуються на ОП «Соціологія управління» відповідають сучасним тенденціям розвитку соціологічної науки і забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання. У цілому ОП забезпечує поєднання навчання і наукових досліджень шляхом належного науково-теоретичного і методичного рівня НПП, систематичного підвищення їх кваліфікації, реалізації практичної складової підготовки бакалаврів з соціології. Проведений аналіз результатів багатьох опитувань здобувачів свідчить про високу якість викладання на ОП. У ЗВО успішно реалізується принцип поєднання навчання з науковими дослідженнями відповідно до цілей та змісту ОП, зокрема, залученням здобувачів до проведення різноманітних соціологічних досліджень.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У відкритому доступі на вебсайті кафедри (<http://surl.li/qwfkt>) та в Office 365 знаходяться навчально-методичні матеріали за ОП, які містять форми контрольних заходів. Університет використовує різні види контролю: самоконтроль, кафедральний, інститутський, ректорський. В освітньому процесі НТУ «ХПІ» існує комплексний контроль навчальної діяльності студентів, який включає в себе вхідний, поточний, модульний, сесійний контроль і контрольну перевірку залишкових знань. Вхідний контроль охоплює дисципліни, які будуть вивчатися та які пов'язані між собою структурно-логічною схемою освітнього процесу зі спеціальності 054 Соціологія. Поточний контроль визначає системність вивчення тем протягом семестру. Модульний контроль оцінює знання здобувачів з окремих модулів дисциплін. Сесійний контроль включає іспити або заліки, які проводяться письмово або комбіновано. Контрольна перевірка залишкових знань відбувається після іспитів/заліків у наступному семестрі чи навчальному році. Цей процес забезпечується нормативною базою університету (<http://surl.li/pmkof>), зокрема, Положенням про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» та Положенням про критерії та систему оцінювання знань та умінь і про рейтинг студентів. Під час дії правового режиму воєнного стану навчання та семестровий контроль проводяться у дистанційній формі, що вказана в Положенні про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/pxwjs>). На зустрічі з менеджментом університету ЕГ відзначила індивідуальний та

студентоцентричний підхід до здобувачів, які постраждали від воєнних дій. Тому для таких здобувачів вносяться зміни до навчального плану, організації занять та даг здачі контрольних заходів за погодженою процедурою. Критерії оцінювання успішності здобувачів, форми оцінювання та розподіл балів відображено у силабусі кожного ОК та доводяться до здобувачів на початку їх вивчення, відзначили здобувачів на зустрічі з ЕГ. Оцінка поточної успішності виставляється за 100-бальною шкалою. Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю складає 36 балів. Логіка контролю досягнення ПРН є системною та послідовною: кожен ПРН досягається через декілька ОК, які контролюються поточним та семестровими методами, а отримані знання та навички закріплюються на практичних заняттях. Аналіз впроваджених НТУ «ХПІ» на ОП «Соціологія управління» контрольних заходів та критеріїв оцінювання дозволяє ЕГ встановити досягнення здобувачем ПРН за ОК.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 054 Соціологія першого (бакалаврського) рівня, затверджено наказом МОН України 04.03.2020 р. № 371 (<http://surl.li/bkozf>). У зв'язку з його затвердженням, ОП «Соціологія управління» НТУ «ХПІ» приведена у відповідність до вимог стандарту. Нова редакція ОП (2023 р.) була розглянута і затверджена на засіданні Вченої ради (протокол №4 від 05.05.2023 р. (<http://surl.li/rbpgk>)). Оновлення ОП, перегляд та внесення доповнень відбувається щорічно. Згідно стандарту вищої освіти (наказ № 371 МОН України від 04.03.2020 р.) та ОП «Соціологія управління» атестація здобувачів зі спеціальності 054 Соціологія здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи, під час якого оцінюються досягнення результатів навчання. Захист кваліфікаційної роботи проводиться відкрито, присутні мають право здійснювати аудіо- та/або відеозапис захисту. Оцінка результатів захисту кваліфікаційних робіт, рішення про видачу дипломів з відзнакою, присвоєння відповідного ступеня ВО та кваліфікації здобувачеві ухвалюються на закритому засіданні ЕК та оголошуються у день захисту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що регламентується: Положенням про силабус освітнього компонента (програма навчальної дисципліни) в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/plzoo>). Відповідно, чіткість і зрозумілість контрольних заходів забезпечується доступністю силабусів дисциплін на сайті кафедри (<http://surl.li/qwfkf>) та в Office 365. Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів визначаються кафедрою, вносяться до силабусів дисципліни і доводяться до відома здобувачів на вступних заняттях за кожним ОК. Правила проведення контрольних заходів є доступними. Розклад проведення підсумкового контролю у межах екзаменаційної сесії та графік захисту кваліфікаційних робіт щонайменше, ніж за місяць до початку розміщується у системі Office 365, роздається під час занять в академічних групах. На фокус-групі 4 здобувачі підтвердили, що інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання подана у силабусі ОК доводиться до студентів на першому занятті з кожної дисципліни. Здобувачі також підтвердили проходження опитування щодо моніторингу освітнього процесу та об'єктивності екзаменаторів. Виявлені порушення та результати реагування доносяться до студентів через кураторів. Процедура проведення контрольних заходів регулюється відповідно нормативних документів (<http://surl.li/pmkof>): Положення про критерії та систему оцінювання знань та умінь і про рейтинг студентів НТУ «ХПІ», де визначені процедури проведення контрольних заходів; Положення про екзаменаційну комісію у НТУ «ХПІ», де зазначено порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії, порядок проведення атестації; Положенням про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ», що є нормативним документом, який регламентує організацію освітнього процесу. Оскарження результатів контрольних заходів і їх повторне проходження визначається відповідно до Порядку розгляду скарг здобувачів освіти у ЗВО (<http://surl.li/pghgf>). Якщо здобувач не згоден з оцінкою, то він має право на подання апеляції ректору або проректору з науково-педагогічної роботи ЗВО у день проведення та оголошення результатів екзамену або заліку. НТУ «ХПІ» в умовах карантину а потім і воєнного стану вніс низку змін і доповнень щодо контрольних заходів, захисту курсових робіт, кваліфікаційних робіт з використанням дистанційних технологій, електронної системи Office 365, у тому числі проведення екзаменів та заліків у тестовій формі на комп'ютерах. ЕГ підтверджує, що така діяльність спрямована на об'єктивність і неупередженість оцінювання, а також сприяє залученості здобувачів до освітнього процесу в умовах війни. На ОП конфліктних ситуацій, пов'язаних із системою оцінювання, не було. На фокус-групі 4 здобувачі зазначили, що вони ознайомлені з механізмом оскарження оцінки, а також підтвердили, що екзаменатори справедливо та об'єктивно оцінюють їх знання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В НТУ «ХПІ» визначені чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Впровадження цих процедур регулюється Законами України, нормативними актами Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади та внутрішніми нормативними документами про академічну доброчесність (<http://surl.li/nvvaq>): Статут Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»; Правила внутрішнього розпорядку НТУ «ХПІ», Опис системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти НТУ «ХПІ», Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ», Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти НТУ «ХПІ», Положення про репозитарій «Електронний архів НТУ «ХПІ», Положення про Електронний репозитарій кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти у НТУ «ХПІ». Технологічним рішенням протидії порушенням академічної доброчесності є використання безкоштовних Інтернет-ресурсів (<https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>, <https://unicheck.com/uk-ua/free-plagiarism-checker-online>). На зустрічі із представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів ЕГ отримала підтвердження, що роботи здобувачів перевіряються у системі Unichек, а в подальшому розміщуються в Електронному репозитарії кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти у НТУ «ХПІ». ЗВО популяризує академічну доброчесність шляхом впровадження в освітній процес лекції за темою «Інформаційна культура в НТУ «ХПІ» у складі дисципліни «Вступ до спеціальності. Ознайомча практика». На сайті науково-технічної бібліотеки НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/poltv>) у вільному доступі для здобувачів вищої освіти викладено публікації (книги, статті, методичні матеріали тощо) на тему «Академічна доброчесність», відеоматеріали, вебінари та презентації; онлайн-курси, серед яких курс «Академічна доброчесність в університеті» (<http://surl.li/apvra>). На фокус-групі 4 здобувачі підтвердили свою поінформованість щодо власної відповідальності за недоброчесність, а один зі здобувачів навів приклад, як переробляв власну роботу кілька разів, оскільки вона не проходила перевірку на плагіат. Таким чином, ЕГ відзначає залученість усіх структурних підрозділів університету, особливо бібліотеки, до підтримки академічної доброчесності на ОП. НТУ «ХПІ» готовий реагувати на порушення академічної доброчесності згідно Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/pghgg>) та Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/nvvbm>). Це підтверджено ЕГ на зустрічах з адміністрацією університету та НППІ. У цілому, випадків порушення академічної доброчесності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОП «Соціологія управління» не було, що зафіксовано ЕГ.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

НТУ «ХПІ» здійснює системну роботу щодо розбудови освітнього середовища, яке базується на принципах академічної доброчесності, а всі структурні підрозділи залучені до підтримки академічної доброчесності. Зокрема, призначаються депозитори від кафедри, які сприяють перевіряти кваліфікаційних робіт здобувачів і контролюють їх розміщення в репозитарії ЗВО. Контрольні заходи, критерії оцінювання, форми атестації, процедура апеляції є чіткими, зрозумілими та заздалегідь оприлюдненими. Учасники освітнього процесу обізнані щодо контрольних заходів, оцінювання та академічної доброчесності. Здобувачі переконані у об'єктивності та неупередженості екзаменаторів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендує з метою забезпечення інформованості щодо контролю успішності учасників освітнього процесу з 2024–2025 н.р. запровадити систему електронних журналів навчальних дисциплін, яка б дозволила студенту відслідковувати не тільки результати підсумкового контролю, але й отриманий бал за кожен вид контролю за кожною навчальною дисципліною. Така система сприятиме більшому контролю над власним успіхом у навчанні, підвищить відповідальність здобувачів за свої результати та сприятиме кращій їх взаємодії з НППІ. Це можливо за допомогою створення персонального кабінету студентів у системі Office 365 / Teams.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на зазначені сильні сторони, потужну нормативну базу та систему впровадження НТУ «ХПІ» механізмів для забезпечення високого рівня якості контрольних заходів, оцінювання здобувачів, студентоцентричний підхід, імплементацію принципів академічної доброчесності, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає якісним характеристикам критерію 5. На ОП мають місце реальні практики, що свідчать про дієвість і ефективність механізмів, за яких здобувач ВО завжди може звернутися до куратора, керівництва кафедри та університету з

проханням про створення умов для проходження контрольних заходів і повторних контрольних заходів у зв'язку з воєнним станом.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Підготовку здобувачів на ОП здійснюють НПП, які мають високий рівень академічної та професійної кваліфікації. ОП забезпечують 2 доктори наук, 10 кандидатів наук, 7 спеціалістів/старших викладачів. Аналіз профілів професорсько-викладацького складу на вебсторінці кафедри соціології і публічного управління свідчить про вагомий науковий досягнення та широкі інтереси викладачів (<http://surl.li/rbxib>). Підвищенню академічної та професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОП сприяє їх участь у стажуваннях. Зокрема, гарантка ОП М. Бірюкова проходила міжнародне стажування за темою «Teaching and research in a contemporary university: challenges solutions, and perspectives», що було організовано факультетом освіти Білостокського університету (Республіка Польща) у 2023 р., 180 акад. год (6 кредитів ECTS). Т. Черногор проходила підвищення кваліфікації в Українській інженерно-педагогічній академії на кафедрі інформаційних комп'ютерних технологій і математики впродовж 2022 р. на тему: «Звичайні диференційні рівняння» (Посвідчення № ПК 02071228/006936-22 від 02.04.2022 р.). С. Григор'єва проходила підвищення кваліфікації в Харківському національному аграрному університеті ім. В. В. Докучаєва у 2021 році. Тема: «Тенденції розвитку сучасного українського суспільства: соціологічний та політологічний виміри» (Свідоцтво, серія ХН № 0073 від 09.06.21 р.). Л. Перевалова у 2021 р. пройшла міжнародне підвищення кваліфікації вебінар: «Онлайн навчання як новітня форма сучасної освіти на прикладі платформи GOOGLE MEET, GOOGLE CLASSROOM» (Інститут Науково-дослідний Люблінського науково-технологічного парку (м. Люблін, Республіка Польща) та ГО Міжнародна фундація науковців та освітян, 45 год./1,5 кредити ECTS (Сертифікат ES № 5171/2020 від 22.03.2021 р.). Я. Максименко пройшла у 2023 р. стажування на кафедрі менеджменту культури та соціальних технологій Харківської державної академії культури, тема "Розвиток національної економіки під впливом загальносвітових тенденцій і факторів мікросередовища", 180 годин/6 кредитів ECTS (Посвідчення № 103 від 23 грудня 2023 р.). Це означає, що на ОП студентів навчає потужний науково-педагогічний колектив. Інші викладачі також мають значні досягнення, які є свідченням високої професійної кваліфікації. На це вказує ряд реалізованих вітчизняних та закордонних проєктів, систематичне проходження підвищення кваліфікації, нагороди та подяки від ректорату за роботу. Аналіз публікацій НПП засвідчує їх високу науково-дослідну активність за змістом саме тих ОК, які ними забезпечуються на ОП. Викладачі також публікуються у виданнях, що індексуються у наукометричних базах. Зокрема, у 2022/2023 роках були опубліковані наукові статті М. Бірюкової, Т. Черногор, Н. Ляшенко, Я. Корольова, С. Вамболя, І. Дворкіна, О. Козлової). ЕГ робить висновок про те, що зміст наукової діяльності НПП відповідає вимогам пп. 37, 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, наукові публікації повністю відповідають змісту забезпечуваних ними ОК.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів ОП «Соціологія управління» на вакантні посади здійснюється відповідно до Положенням про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НТУ «ХП», затвердженого на засіданні Вченої Ради (протокол №11 від 26.11.2021р.; (<http://surl.li/mjgjq>). Під час фокус-груп 1 і 3 з представниками адміністрації та академічним персоналом було з'ясовано, що в Університеті існують високі вимоги до проведення конкурсу. За словами НПП, конкурсна комісія та керівництво НТУ «ХП» беруть активну участь у підборі кадрів. Під час конкурсного добору на підставі визначення рівня професіоналізму викладачів на освітню програму «Соціологія управління» перевага надається тим НПП, які відповідають займаній посаді, мають науковий ступінь, вчене звання, повну вищу освіту за профілем кафедри; достатній та високий рівень наукової активності викладача, що підтверджується виконанням Ліцензійних умов наукової активності викладача за фахом (Постанови КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365)), публікації в журналах, що включені до наукометричних баз SCOPUS, Web of Science, публікації у вітчизняних фахових журналах, підвищення кваліфікації або стажування, сертифікати з володіння іноземними мовами на рівні B2, використовують інноваційні технології навчання. Враховуючи високе практичне спрямування ОП, під час проведення конкурсного відбору, до уваги береться також наявність практичного досвіду за тематичними напрямками ОП. ЕГ переконатися, що учасники освітнього процесу ознайомлені з процедурою конкурсного відбору викладачів. Конкурсна комісія та умови конкурсу забезпечують прозорість відбору і дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП «Соціологія управління».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Фокус-група 6 з працедавцями дала можливість зробити висновок щодо їх активного залучення до організації та реалізації освітнього процесу на ОП, її удосконалення. Восени кожного року проводяться зустрічі з стейкхолдерами щодо актуальних компетентностей, які затребувані на ринку праці, зокрема у 2021 році (2.10.2021 -

<http://surl.li/rbycn>), та у 2023 році (3.11.2023 - <http://surl.li/rbycv>). Фактично це також підтверджує база укладених договорів (6 шт.) про співпрацю з базами практик НТУ «ХПІ (<http://surl.li/qwkgb>), які дозволяють залучати працевлаштувачів потрібної спеціалізації. Виділимо деяких партнерів-працевлаштувачів кафедри соціології. На основі взаємодії з працевлаштувачами (КП «Харківські теплові мережі», ТОВ «Пентан Опт», АТ «ХТЗ») розроблені спецкурси таких дисциплін, як Кадрова робота в організації, Комунікації в організації, Іміджологія, Соціальний аудит в організації, Соціальна відповідальність бізнесу, Технології соціального прогнозування. Представники працевлаштувачів надають консультативну допомогу щодо врахування тенденцій сучасного ринку праці, проводять спільні науково-методичні заходи з викладачами освітньої програми ОП «Соціологія управління». На Базах практик (6 організацій) майбутнім фахівцям надається можливість краще засвоїти теоретичні знання та набути практичні навички, необхідні для отримання первинних посад. Також кафедра запрошує працевлаштувачів до періодичного оновлення ОП через обговорення потреб і проблем галузі, тематики дипломних проєктів та їх рецензування, спільне виконання науководслідних робіт та працевлаштування випускників. На фокус-групі 6 працевлаштувачів підтвердили, що безпосередньо впливають на процес періодичного перегляду освітніх програм. Працевлаштувачі беруть участь у розширених засіданнях кафедри соціології зі стейкхолдерами ОПП. На фокус-групі 6 працевлаштувачів розповіли про свою участь в процедурі перегляду ОП. Вони також планують проводити лекції та зустрічі зі здобувачами вищої освіти та викладачами ОП, надають консультативну допомогу щодо відповідності ОП потребам ринку праці та беруть участь в організації та реалізації освітнього процесу під час проходження здобувачами практики. Отже, НТУ «ХПІ залучає працевлаштувачів у сфері соціології управління, що дає можливість покращувати зміст ОП згідно останніх вимог науки і практики.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У НТУ «ХПІ» поширена практика проведення гостьових лекцій, майстер-класів, тренінгів, що підтвердили на фокус-групах 4 і 6 здобувачі і працевлаштувачі. До викладання на ОП залучені професіонали-практики, експерти галузі, представники стейкхолдерів. Здійснивши аналіз, ЕГ робить висновок, що цей процес є систематичним. Варто відзначити, що проведені семінари та лекції були здійснені за участі міжнародних і вітчизняних експертів. Так, 23.11.2023 р. відбулась лекція на тему «Організація та функціонування органів місцевого самоврядування в Польщі» за участю кандидатки економічних наук, доцентки кафедри торгівлі і ринкових установ Краківського економічного університету (Польща) Манчак Ірини (Iryna Manczak) (<http://surl.li/rbyupi>). 12.10.2023 р. на платформі Teams відбулася онлайн-лекція професорки, докторки соціологічних наук, професорки кафедри соціально-гуманітарних дисциплін КЗ «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради, голови ГО «Євроклуб» О. Диково-Фаворської на тему «Україна і Європейський Союз: спільне бачення майбутнього» (<http://surl.li/rbyupr>). 15.11.22 р. під час лекції з загальної соціології на тему «Соціалізація особистості» відбулася зустріч з О. Гузьман, практичним психологом соціально-психологічної лабораторії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидатом соціологічних наук, доцентом на тему «Ресоціалізація та десоціалізація під час війни» (<http://surl.li/rbyuqe>). Восени 2023 року директорка ТОВ «Рекламна агенція «Екма» (одна з баз практики), д-р. держ. упр. С. Мороз провела заняття за курсом «Соціологія організацій» та «Соціологія маркетингу». При цьому, академічний персонал, що викладає на ОП, також має великий досвід практичної діяльності в реалізації багатьох соціологічних проєктів та є експертами у своїй галузі. Про це свідчить ряд стажувань, підвищень кваліфікацій та публікаційна активність НПП, що підтверджено ЕГ на основі аналізу СО та проведеними фокус-групами (3, 6, 7).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійному розвитку викладачів ОП сприяє створена власна система післядипломної освіти НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/fmlxd>), у межах якої пропонуються програми з підвищення кваліфікації та тренінги з розвитку загальних і професійних компетентностей, актуальних навичок викладача. Зокрема підвищення кваліфікації викладачів може здійснюватися у сфері інформаційних технологій, економік та підприємництва, інтелектуальної власності та інноватики тощо. Викладачі НТУ «ХПІ» також мають можливість підготуватися й отримати дипломи рівня B2 з англійської мови (<http://surl.li/rbxfh>). В НТУ «ХПІ» передбачено гранти та стажування у закордонних ЗВО відповідно до Положення про підвищення кваліфікації (<http://surl.li/pghqo>). На ОП «Соціологія управління» для професійного розвитку викладачів передбачена й реалізується система круглих столів, конференції тощо (<http://surl.li/qucsp>). Наведемо декілька фактів, як підтвердження професійного розвитку НПП через проходження вітчизняних та міжнародних стажувань та підвищення кваліфікації. В. Рубцова проходила підвищення кваліфікації у 2019 р. у Харківському національному університеті будівництва та архітектури, на загальній академічній кафедрі англійської мови. Тема: «Інноваційні методи викладання англійської мови для академічних цілей: методи навчання академічному письму» (Наказ НТУ «ХПІ» № 744С від 02.04.2019 р.). Н. Ляшенко проходила підвищення кваліфікації у 2022 р. на приватному підприємстві «Продуктовий кошук». Тема: «Торгівельна організація та споживачі її послуг як об'єкт соціологічного аналізу» (Наказ НТУ «ХПІ» № 1207С від 04.11.22, документ про підвищення кваліфікації - Серія АА № 007-2022 від 02.03.22 р.) І. Дворкн проходив закордонне стажування у 2022 році у Центрі наукових досліджень Голокосту імені Джека, Джозефа і Мортонна Мандел Меморіального музею Голокосту Сполучених Штатів Америки, що відбувалося, у віддаленому режимі –180 годин / 6 кредитів (Наказ НТУ «ХПІ» № 64с від 23.01.2023 р.). На фокус-групі з 3 НПП, викладачі підтвердили, що заклад підтримує і всіляко сприяє їм у підвищенні кваліфікації та покращенні викладацької майстерності. ЕГ також переконалася, що НТУ «ХПІ» сприяє проходженню викладачами вітчизняних і міжнародних стажувань.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

НТУ «ХПІ» має систему матеріального та морального заохочення викладачів за фахові досягнення. Ця система регулюється рядом локальних актів, зокрема, Колективним договором між адміністрацією НТУ "ХПІ" та комітетом первинної профспілкової організації працівників (<http://surl.li/rbwzk>), Положенням про матеріальне стимулювання наукової діяльності викладачів за публікацію SCOPUS та Web Of Science (<http://surl.li/rbwzs>). Вченою радою Університету запроваджено додаткове диференційоване матеріальне стимулювання за викладання англійською мовою (протокол Вченої ради № 1 від 31.01.2020 р. <http://surl.li/qvqbv>). Динаміка обсягів мотиваційних доплат до заробітної плати (надбавок, премій, матеріальної допомоги) щорічно висвітлюється у Звітах ректора (<http://surl.li/pesug>). На фокус-групі з академічним персоналом, викладачі підтвердили факт отримання ними премії за публікацію в SCOPUS та Web Of Science. Також НПП підтвердили, що впродовж року за досягнення у фаховій сфері НПП кафедр та інститутів нагороджуються почесними грамотами від ректора університету, органів місцевого самоврядування, Міністерства освіти і науки України. Також грамоту можна отримати за участь у акредитації ОП, виконуючи обов'язки гаранта ОП. Учасники фокус-групи з підтвердили наявність преміювання викладачів за видані підручники та навчальні посібники, публікацію монографій. Це свідчить про сформовану систему матеріального та нематеріального характеру заохочень викладачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. НПП систематично підвищують кваліфікацію, мають значний досвід стажувань (в т.ч. закордонних - в університетах Європи, США), що позитивно позначається на якості їх наукової та викладацької діяльності. 2. ЕГ відзначає інтеграцію ННІСГТ до простору фахівців-практиків, задіяних у реалізації досліджень конфліктів і медіації, що дає можливість активного залучення працевластців до організації та реалізації освітнього процесу та сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців. 3. Позитивною та прозорою практикою НТУ «ХПІ» є система стимулювання розвитку викладацької майстерності, орієнтована на заохочення публікаційної активності, викладацького мистецтва, високого рівня володіння іноземними мовами. 4. Систематичності набуває практика залучення вітчизняних та іноземних викладачів-практиків до викладання на ОП, зокрема, проведення відкритих лекцій та ін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Суттєвих недоліків ЕГ за критерієм 6 не виявлено. З урахування запиту здобувачів, випускників і працевластців, рівня володіння НПП, які забезпечують викладання на ОП, англійською мовою, що підтверджується сертифікатами рівня B2, стимулювання НТУ «ХПІ» НПП за ведення курсу/дисципліни англійською мовою, ЕГ рекомендує викладачам розробляти навчальні дисципліни англійською мовою.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна і академічна кваліфікація НПП, які забезпечують ОП «Соціологія управління», їхня наукова активність та викладацька майстерність повністю відповідають вимогам Критерію 6, а також сприяють набуттю здобувачами вищої освіти загальних та фахових компетентностей, досягненню програмних результатів навчання. НПП є авторитетними науковцями, володіють англійською мовою, ведуть активну публікаційну діяльність.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

НТУ «ХПІ» має належний рівень матеріально-технічного забезпечення для реалізації ОП. Здобувачі забезпечені сучасними аудиторіями, комп'ютерним класом з необхідним програмним забезпеченням для проведення соціологічних досліджень, наявний безоплатний Інтернет-зв'язок. Потреби та інтереси здобувачів вищої освіти належним чином виявляються під час співпраці ЗВО з органами студентського самоврядування. Для студентів створено сприятливі соціально-побутові умови: функціонують 15 гуртожитків, бібліотека, їдальні та буфети, стадіони, спортивні майданчики. Зокрема здобувачі ОП можуть користуватися учбово-спортивним комплексом «ПОЛІТЕХ», де проводяться тренування збірних команд України з баскетболу, легкої атлетики та інших видів спорту, чисельні спортивно-масові та фізкультурно-оздоровчі заходи (<http://surl.li/pkcjc>). На базі Палацу студентів НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/mlbjw>) функціонують 16 творчих колективів. Здобувачі та НПП зазначили, що навіть в період повномасштабного вторгнення мають вільний доступ до культурних та оздоровчо-спортивних установ НТУ «ХПІ», що сприяє їх всебічному розвитку. Наявна Науково-технічна бібліотека НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/tgmo>). На зустрічі з ЕГ директорка бібліотеки Ю. Главчева підтвердила, що студенти в повній мірі можуть скористатися всіма наявними в бібліотеці підручниками та іншими виданнями після попереднього дистанційного їх замовлення з фондів, а також електронним каталогом повнотекстової бази. Всі електронні джерела бібліотеки, на які посилаються викладачі в силабусах, доступні. Водночас, якщо є така необхідність, студенту навіть можуть відправити скан-копії сторінок необхідного підручника, якщо його ще немає в електронному доступі. Також бібліотека забезпечує вільний доступ до національних і світових інформаційних ресурсів системи URAN GEANT2. Не зважаючи на дистанційну форму навчання, яка забезпечується ліцензійним Office 365, здобувачі обізнані з тим, що можуть всі вищезазначені ресурси застосовувати і задоволені такою можливістю. На зустрічі з ЕГ, НПП, адміністративний персонал та представники допоміжних (сервісних) структурних підрозділів підтвердили, що дані ресурси готові до використання. Таким чином, дані, наведені в відомостях про СО щодо інфраструктури, обладнання, програмного забезпечення тощо перевірені та відповідають дійсності та вимогам провадження освітньої діяльності.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На фокус-групах 3, 4 і 5 з НПП, здобувачами, студентським активом було підтверджено факт безоплатного доступу викладачів і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання та викладацької діяльності в межах ОП. У першу чергу це забезпечено сучасною науково-технічною бібліотекою НТУ «ХПІ», яка займає 1 місце серед бібліотек ЗВО України (<http://library.kpi.kharkov.ua/>). Доступ до всіх інформаційних ресурсів, технічного обладнання, бібліотек, комп'ютерного класу є вільним і безоплатним. НПП та адміністрація НТУ «ХПІ» сприяє тому, щоб студенти брали участь у олімпіадах, майстер-класах, фестивалях, конкурсах, круглих столах, воркшопах, вебінарах, всеукраїнських і міжнародних конференціях, відвідували заняття за участю визначних експертів, проходили практику у провідних організаціях. З'ясовано, що матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення є достатніми та сприяють досягненню цілей, завдань, програмних результатів навчання. Для виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів проводяться регулярні опитування. В НТУ «ХПІ» функціонує дієва система моніторингу якості освітніх послуг. На фокус-групі 4 з ЕГ, здобувачі зазначили, що неодноразово брали участь у таких опитуваннях. Результати цих опитувань публікуються на вебсайті кафедри та доносяться до студентів через кураторів. За результатами моніторингу студентів (опитування проходили студенти) за осінній семестр 2023/24 років (<http://surl.li/rbyjm>), можемо зробити висновок, що всі студенти більшою мірою (більше 60%) ознайомлені з основними положеннями освітньо-професійної програми, за якою навчаються, порядком та критеріями оцінювання за кожною дисципліною. Студенти мають уявлення про цілі, зміст, очікувані результати свого навчання, володіють інформацією про кар'єри випускників за своєю спеціальністю. Студенти всіх курсів ознайомлені з політикою, стандартами і процедурами дотримання академічної доброчесності. Також абсолютна більшість здобувачів на досить високому рівні оцінили всі показники забезпечення їх потреб під час навчального процесу (переважає показник «повністю забезпечені»). Здобувачі та НПП під час фокус-зустрічей 3 і 4 зазначили, що задоволені інфраструктурою та інформаційними ресурсами, необхідними для навчання на ОП та мають вільний і безоплатний доступ до них.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Концепція освітньої діяльності університету передбачає забезпечення належних і безпечних умов для навчання, користування науковою, культурною, спортивною, базами та гуртожитком. Санітарно-технічний стан усіх приміщень, аудиторій та лабораторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Також НПП і керівництво НТУ «ХПІ» на зустрічах з ЕГ підтвердили, що приміщення університету відповідають санітарним нормам, що висуваються до громадських приміщень в умовах пандемії, вимогам пожежної безпеки, нормам з охорони праці. НТУ «ХПІ» має медпункт, який розташований у приміщенні гуртожитку «Гігант» (<http://surl.li/mlvv>). У ньому лікарі забезпечують доступну, якісну та кваліфіковану медичну допомогу студентам, лікар з медпункту також завжди присутній на всіх заходах Університету. В ЗВО дотримуються правил пожежної безпеки, навчальні аудиторії та інші приміщення університету оснащені вогнегасниками. НТУ «ХПІ» сприяє мінімізації ризиків та забезпечення безпеки учасників освітнього процесу під час воєнного стану – організоване онлайн-навчання на основі електронної платформи Office 365, якою задоволені і студенти і викладачі. В Університеті наявне бомбосховище, яке обладнане всіма необхідними комунікаціями та безкоштовним інтернетом. На базі ЗВО також функціонує соціально-психологічна служба, яка забезпечує захист психічного здоров'я, соціального благополуччя студентів, викладачів і працівників Університету (<http://surl.li/poklh>). На зустрічі з ЕГ,

керівниця соціально-психологічної служби Н. Підбуцька зазначила, що найпоширеніші питання, з яким наразі звертаються студенти – пов'язані з війною в Україні. Під час фокус-груп 4 і 5 зі здобувачами та представниками органів студентського самоврядування було з'ясовано, що НТУ «ХПІ» всіляко сприяє психологічній підтримці здобувачів – для цього існують телефон підтримки психологічної служби, здійснюється соціально-психологічна адаптація студентів до навчання. В цілому в Університеті панує комфортна міжособистісна взаємодія студента та викладача, функціонує інститут кураторства. Сильна підтримка студента куратором групи та студентським самоврядуванням в умовах війни. Таким чином, ЕГ отримала достатньо доказів, щоб підтвердити, що освітнє середовище НТУ «ХПІ» є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та має можливість задовольнити всі потреби та інтереси учасників освітнього процесу на ОП.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Базові механізми підтримки висвітлені в основному документі щодо надання освітньої, організаційної та інформаційної підтримки здобувачів вищої освіти - «Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ», в якому визначені основні засади та нормативно-правова база організації освітнього процесу, принципи його планування та форми організації (<http://surl.li/rxwjs>). Інформаційна підтримка студентів здійснюється регулярно, з урахуванням навчання в умовах війни. Основну інформацію про навчальний процес і результати контрольних заходів студенти отримують через Office 365. З викладачами студенти в основному спілкуються через Teams, електронну пошту або через зручні для викладачів і студентів, попередньо узгоджені месенджери «Telegram», «Viber», «Facebook». Організаційна підтримка на ОП здійснюється дирекцією ННІСГТ та кафедрою соціології і публічного управління (отримання довідок, інформація про олімпіади та конкурси студентських наукових робіт та інше). Студенти мають можливість знайти роботу на ярмарках робочих місць, які проводить центр «Кар'єра» НТУ «ХПІ» (<http://career.kharkov.ua/>). Соціальною підтримкою здобувачів вищої освіти являється академічна стипендія, соціальна стипендія (Постанова КМ України № 1045 28.12.2016 р. (зі змінами)) та інші стипендії за результатами навчання. Профспілка студентів НТУ «ХПІ» надає: соціальну підтримку у вигляді матеріальної допомоги студентам з малозабезпечених сімей та при тимчасовій втраті здоров'я, організовує відпочинок та дозвілля студентів, надає правовий захист, контролює роботу підприємства громадського харчування університету, підтримує ініціативи студентів, допомагає вирішувати побутові проблеми студентів в гуртожитках (<http://surl.li/mlmqb>). На зустрічі з ЕГ, представники студентського самоврядування навели приклади, як вони надають допомогу студентам, які постраждали від війни (допомога з влаштуванням в гуртожиток, гуманітарна допомога тощо). Здобувачі ознайомлені з усіма практиками та процедурами навчального процесу, порядком звернення, якщо їм буде потрібна допомога. Зокрема одна студентка розповіла, що зверталася за інформаційною підтримкою до куратора, коли була в окупації і не мала можливості навчатися через відсутність зв'язку. Представники студентського самоврядування зазначили, що якщо студент не має можливості з різних причин звернутися до куратора чи викладачів, то він може звернутися за допомогою до них. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що НТУ «ХПІ» забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП «Соціологія управління».

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Наразі на ОП «Соціологія управління» не навчаються студенти, які мають особливі освітні потреби. Тим не менш, НТУ «ХПІ» створює необхідні умови для забезпечення права на освіту особам з особливими освітніми потребами для їх комфортного та результативного навчання. Зокрема, в НТУ «ХПІ» наказом ректора № 354 ОД від 27 липня 2018 р. затверджено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/rbsfk>). Для таких студентів можуть застосовуватися індивідуальні графіки і академічні відпустки для лікування та реабілітації відповідно до медико-соціальних показань згідно чинного законодавства. В Університеті затверджена та реалізується програма заходів для забезпечення доступності до інфраструктури осіб з особливими потребами. Навчальні корпуси обладнані пандусами, тобто створюється інклюзивний простір, що дозволяє якісно навчатися таким студентам. Наразі, для здобувачів із проблемами пересування забезпечено безбар'єрний доступ до навчальних приміщень – приміщення Університету обладнані пандусами, ліфтами, наявний доступ до туалетних кімнат, їдалень, гуртожитку. На зустрічі з ЕГ адміністративний персонал зазначив, що розвиток освіти в їх Університеті неможливий без інклюзивної освіти, як сучасної Європейської тенденції розвитку вищої освіти. Питання інклюзивної освіти включені до Стратегії розвитку НТУ «ХПІ» у 2021-2025 рр. (<http://surl.li/qqxzx>). В Університеті планується переобладнання санвузлів у відповідності до вимог інклюзивності. Це означає, що Університет працює над повноцінним забезпеченням необхідної інфраструктури для забезпечення права на якісну вищу освіту осіб з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В НТУ «ХПІ» розроблена комплексна політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи сексуальні домагання, дискримінацію та корупцію). Політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій, у тому числі пов'язаних з сексуальними домаганнями, корупцією та дискримінацією в НТУ «ХПІ» регулює Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/pggg>). Політика діяльності НТУ «ХПІ» та її керівництва спрямована на попередження конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) та максимальну відкритість у спілкуванні з учасниками освітнього процесу та прийнятті рішень. Згідно Порядку розгляду скарг здобувачів освіти в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/rbwut>), Порядку подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування), реагування на доведені випадки булінгу (цькування) у НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/pysri>), здобувач освіти має право звернутися до адміністрації Університету зі скаргою стосовно питань будь яких конфліктних ситуацій. Студент може звернутися зі скаргою особисто, письмово, усно, через електронний ресурс тощо. Здобувачі вищої освіти також можуть звернутися до соціально-психологічної служби, до органів студентського самоврядування – структур, які повинні допомагати здобувачам вищої освіти у разі виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних з дискримінацією та сексуальними домаганнями. Скарги перевіряються, після перевірки приймається рішення згідно вимог локальних актів НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/pmkof>). В НТУ «ХПІ» також проводиться політика протидії корупції (<http://surl.li/qdnqo>); розроблені документи та план заходів (Антикорупційна програма НТУ «ХПІ», питання посилення кримінальної відповідальності за вчинення кримінально-карних діянь в сфері освіти) та призначений уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції в ЗВО – помічник ректора С. Кошель. На фокус-групах 4 і 5 студенти та представники студентського самоврядування продемонстрували, що вони в повній мірі ознайомлені процедурою вирішення конфліктних ситуацій. При цьому, ЕГ наводила приклади можливих конфліктних ситуацій, чи знають здобувачі, як захищати свої права в рамках навчання в НТУ «ХПІ». Відповіді студентів та представників студентського самоврядування підтвердили, що вони знають процедури та механізми врегулювання конфліктів. Згідно результатів фокус-групи 1, 4 і 5 з керівництвом ЗВО, зі здобувачами та представниками органів студентського самоврядування, більшість проблемних ситуацій є побутовими (наприклад поселення в гуртожиток, переселення в іншу кімнату) та розв'язуються за допомогою неформальних бесід з керівництвом факультету та уповноважених щодо конфліктних питань. Під час забезпечення освітнього процесу на ОП «Соціологія управління» практики застосування політики та процедури вирішення конфліктних ситуацій не було. Здобувачі та НПП зазначили, що результати опитування свідчать про відсутність конфліктів, корупції та сексуальних домагань на ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Належне функціонування матеріально-технічної бази для провадження ОП в умовах воєнного стану. Освітнє середовище та матеріально-технічна база ЗВО, що використовується під час реалізації ОП – в повній мірі забезпечують освітній процес, є сучасними та повністю задовольняють потреби здобувачів вищої освіти. 2. Створено відповідні умови для реалізації права на освіту особам з особливими потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Суттєвих недоліків ЕГ за критерієм 7 не виявлено. ЕГ рекомендує додати на вебсайт кафедри новини про організацію та проведення наукових конференцій, конкурсів, олімпіад, тощо. Регулярно оновлювати наповнювати новинами інформаційні ресурси, наявні в університеті, зокрема, Центру Кар'єри.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси, що застосовуються на ОП «Соціологія управління» відповідають потребам та інтересам здобувачів вищої освіти, сприяють досягненню визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Освітнє середовище є безпечним, достатнім, належно функціонує необхідна інфраструктура, інформаційні ресурси та системи забезпечення дистанційного навчання, у тому числі під час воєнного стану. На ОП створено умови для реалізації права на освіту особам з особливими потребами. Тому, експертна група визначає, що освітнє середовище та матеріальні ресурси відповідають якісним показникам за Критерієм 7. Виявлені недоліки не є суттєвими та можуть бути виправлені у 2024/2025 навчальному році.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми регулюються наступними локальними актами НТУ «ХПІ»: 1. Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» (друга редакція) : затв. Вченою радою 01.12.2023 р., протокол № 10; введено в дію наказом ректора від 04.12.2023 р. № 458 ОД (<http://surl.li/rajox>). 2. Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НТУ «ХПІ» (затв. Вченою радою НТУ 25.11.2016 р., протокол № 9; <http://surl.li/rajqs>). 3. Положення про гаранта освітньої програми НТУ «ХПІ» : Затв. Вченою радою 26.12.2023 р., протокол № 11; введено в дію наказом ректора від 27.12.2023 р. № 491 ОД (<http://surl.li/qdont>). 4. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в НТУ «ХПІ» : Схвалено Вченою радою 27.04.2022 р., протокол № 3 (<http://surl.li/rajre>). 5. Опис системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Університету : <http://surl.li/rajsi>. Названими документами детально прописано порядок оновлення ОП, який передбачає, що ОП розробляється робочою групою, оновлений варіант схвалюється на засіданнях кафедри, вченої ради інституту, методичною радою Університету, погоджується проректором з науково-педагогічної роботи, затверджується Вченою радою НТУ «ХПІ». Перегляд ОП із метою її удосконалення здійснюється, як правило, один раз на навчальний рік. Названими Положенням 2023 р. організація та здійснення заходів, спрямованих на періодичний перегляд ОП із залученням всіх стейкхолдерів з урахуванням актуальних вимог ринку праці та останніх тенденцій в галузі науки у впровадженому напрямі віднесено до основних завдань гаранта ОП, який має право вносити пропозиції щодо перегляду або оновлення ОП та НП (4.1.1.). Упродовж 2019-2023 рр. було здійснено моніторинг ОП за участю внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів. Також у 2020 р. відбулися зміни у зв'язку із затвердженням Стандарту вищої освіти зі спеціальності. На вебсторінці кафедри соціології і публічного управління розміщені офіційно затверджені (як окремі документи) тексти освітньо-професійних програм «Соціологія управління» за 2020, 2021, 2022 і 2023 рр. (<http://surl.li/qwkgb>). Там само розміщені й навчальні плани за 2021, 2022 і 2023 рр. Аналіз документації ЗВО, отримана інформація під час зустрічі з гарантом, фокус-групи з адміністративним персоналом, дає ЕГ підстави стверджувати, що процедура перегляду вмісту даної ОП відповідає всім вимогам процедур, визначених названими локальними актами НТУ «ХПІ». Однак, на думку членів ЕГ, щорічне оновлення ОП, яке зрештою є правом автономії ЗВО, є недоцільним, оскільки Вченою радою НТУ «ХПІ», про що свідчать матеріали його вебсайту, фактично щорічно затверджується нова редакція ОП, що викликає певні міркування щодо стабільності змісту самої ОП й освітній процес на кожному курсі частково різниться назвою і змістом ОК.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Аналіз відомостей про СО, матеріалів вебсторінки кафедри соціології і публічного управління засвідчують, що здобувачі мають і використовують широкі можливості для участі у процесі періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Основними формами є систематичне спілкування здобувачів з НПП, кураторами, гарантом і зав. кафедри; внесення пропозицій під час обговорення якості освітнього процесу за ОП та її оновлення на засіданнях кафедри (про що свідчать їх протоколи; <http://surl.li/qwkgb>). Дієвою формою впливу на зміст ОП та її удосконалення є практика участі здобувачів у моніторингових дослідженнях щодо якості викладання та корегування змісту освітніх компонентів (протоколи № 2 від 28.02.2023 р., № 11 від 23.12.2023 р.). Результати опитувань широко представлені на вебсторінці кафедри соціології і публічного управління (<http://surl.li/qwkgb>). Звіти доводяться до відома НПП і обговорюються на засіданнях кафедри. На зустрічах із гарантом ОП і академічним персоналом була підтверджена інформація про обговорення результатів опитування за ОП на засіданнях кафедри. У результаті були прийняті рішення щодо внесення змін до ОК ОП. Так, у відомостях про СО вміщено інформацію, яка відображена і у протоколі засідання кафедри, що під час перегляду ОП у 2021 р. студенти групи СГТ-517 запропонували переглянути профільний пакет «Управління персоналом в організації» та забезпечити його ОК, яка формує компетентності щодо здатності спілкування на високому рівні з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК-5). Здобувачі освіти на фокус-групі 4 підтвердили, що мають можливість вносити пропозиції, а у протоколах засідань кафедри відображено їх конкретний зміст і прийняті рішення. Зокрема, у протоколі № 7 засідання кафедри від 30.06.2022 р. розглянуті пропозиції здобувачів М. Жупанас (СГТ-519), О. Круць (СГТ-519), Є. Пелих (СГТ-520) – включити питання, що пов'язані з проблематикою гібридної війни, повномасштабної російської агресії, а також можливостями сучасної соціології у дослідженні цих явищ, методів і принципів управління соціальними процесами у кризових ситуаціях, а також запропоновано НПП оновити джерела інформації та не надавати посилання на російських авторів (<http://surl.li/qxerc>). Під час фокус-зустрічі 5 з представниками студентського самоврядування голова «Студентського Альянсу НТУ «ХПІ», представники від здобувачів у Вченій раді ННІ Соціально-гуманітарних технологій підтвердили свою участь в перегляді ОП та інших процедур забезпечення якості освіти під час засідань ради. При цьому використовуються результати опитування (анкетування) здобувачів вищої освіти та представників органів студентського самоврядування, які проводяться відділом забезпечення якості освітньої діяльності та працівниками кафедри (<http://surl.li/cpoxd>; <http://surl.li/qwkgb>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Працедавці періодично залучаються до процесу моніторингу ОП, інформацію про що містять протоколи та інші документи кафедри соціології і публічного управління, проведена фокус-зустріч 6 з працедавцями. Практикуються такі інституційні форми залучення працедавців: спільне проведення наукових, науково-практичних і науково-методичних конференцій, семінарів; обмін досвідом; запрошення на навчальні заняття і засідання кафедр; участь у засіданнях робочої групи із розроблення та перегляду (удосконалення) ОП. До прикладу А. Гнутов (провідний фахівець центру соціологічних і маркетингових досліджень) запропонував осучаснити і розширити тематику і зміст ОК, які відображають гібридні, інформаційні війни, російсько-українську війну, технології протидії дезінформації тощо. Директорка ТОВ «Рекламна агенція «Екма» С. Мороз запропонувала в ОП змінити акцент на вивчення сучасних процесів та їх особливостей у бізнес-середовищі (протокол № 10 від 30.11.2023 р.; <http://surl.li/rajup>). Працедавці вважають, що для майбутнього розвитку спеціальності треба збільшити частку практичної підготовки, залучити професіоналів-практиків, представників соціологічних й маркетингових агентств для проведення кейсів, тренінгів, семінарів. Так, Т. Чернецька (заст. голови правління громадської організації «Центр гендерної культури») рекомендувала в ОП зменшувати суто теоретичні питання, збільшувати практичну частину, що дозволить випускникам працювати у бізнес-секторі, в громадських організаціях, які здійснюють дослідницьку, управлінську діяльність (протокол № 13 від 30.11.2022 р.; <http://surl.li/raptj>). Окремі пропозиції щодо змісту ОП містять оприлюднені на вебсторінці кафедри соціології і публічного управління представників працедавців В. Варв'янської, А. Гнутова, С. Мороз, Т. Чернецької, О. Щербакової (<http://surl.li/qwkgb>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У НТУ «ХПІ» збиранням інформації щодо кар'єрного шляху випускників займається Навчально-методичний відділ договірної та практичної підготовки, Центр «Кар'єра» <http://surl.li/gapud> та Асоціація випускників НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/quoav>). ОП «Соціологія управління» передбачає можливість здобувачам продовжувати навчання на другому (магістерському) рівні освіти. На фокус-групі 4 здобувачі освіти зазначили, що бажають продовжити навчання в магістратурі. Під час фокус-зустрічі 9 з випускниками висловлено чимало добрих міркувань щодо їх навчання за ОП, а також окремі рекомендації щодо її удосконалення. Наголошувалось, що випускники й надалі підтримують постійні тісні зв'язки з НПП кафедри соціології і публічного управління (М Петухов – капітан поліції, старший інспектор з особливих доручень відділу зв'язків з громадськістю управління патрульної поліції в Харківській області Департаменту патрульної поліції; І. Ключко – провідний фахівець відділу організаційно-аналітичної роботи та контролю Одеського національного університету внутрішніх справ). Випускники отримують поради щодо планування ділової кар'єри, працевлаштування, кафедра й провідні НПП за потреби консультують їх за сучасними інноваціями у методиці соціологічних досліджень, а колишні студенти надають рекомендації щодо удосконалення освітнього процесу, змін до ОП з урахуванням їх практичного досвіду роботи. Можливістю для збору інформації про кар'єрний шлях і траєкторії працевлаштування випускників ОП є низка заходів (тренінги, круглі столи тощо), куди запрошуються випускники. Одним із методів збору інформації про випускників є моніторинг соціальних мереж та отримання інформації від наукових керівників кваліфікаційних робіт про подальшу кар'єру їхніх підопічних.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В Університеті функціонує система забезпечення якості вищої освіти, що обумовлює своєчасне виявлення недоліків в ОП. Гарант ОП, НПП кафедри соціології і публічного управління систематично працюють над удосконаленням ОП. З метою моніторингу ОП систематично проводяться опитування щодо якості навчання за ОП «Соціологія управління». Результати опитувань широко представлені на вебсторінці кафедри соціології і публічного управління (<http://surl.li/qwkgb>). Останнє опитування продемонструвало, що здобувачі у переважній більшості задоволені ОК ОП (на фокус-зустрічі 4 здобувачі вищої освіти це підтвердили). На встановлення реального стану функціонування ОП й виявлення існуючих проблем націлений моніторинг кафедр щодо навчально-методичного забезпечення освітнього процесу на ОП, відповідності наукової та професійної активності НПП пунктам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, який щорічно проводять на початку навчального року навчальний і навчально-методичний відділ спільно з відділом забезпечення якості освітньої діяльності НТУ «ХПІ». З метою моніторингу провадження освітньої діяльності за ОП здійснюється контроль підвищення кваліфікації НПП НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/gapvt>); підвищення педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників шляхом організації семінарів, конференцій, круглих столів та форумів (<http://surl.li/gapwq>) та ін. У ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості недоліків у реалізації ОП «Соціологія управління» не виявлено.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП «Соціологія управління» проходить акредитацію вперше згідно нової процедури. Планова процедура акредитації ОП «Соціологія управління» була призначена на 23–24 лютого 2022 р. Група експертів розпочала свою роботу, але процедура не була завершена у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ в Україну. У НТУ «ХПІ»

систематично здійснюється аналіз результатів акредитації за різними ОП та надаються рекомендації гарантам освітніх програм щодо різних можливостей і перспектив розвитку освітньої програми. Моніторинг змін під час формування акредитаційних справ в НТУ «ХПІ» здійснюється навчальним відділом (<http://surl.li/raqab>) та відділом забезпечення якості освітньої діяльності. Згідно рекомендацій відбувається щорічне оновлення ОП із залученням стейкхолдерів і урахуванням їх пропозицій, різні форми моніторингу провадження освітньої діяльності, викладання усіх навчальних дисциплін здійснюється НПП, які відповідають кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 365 від 24.03.2021)). Запроваджена система перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів на наявність текстових запозичень. Більш активно до організації діяльності за ОП залучаються працевластачі та здобувачі.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Позитивна експертна оцінка зовнішніх рецензентів редакцій ОП 2019, 2020, 2021, 2022 і 2023 років, схвалення НМК стали підставою для їх затвердження рішеннями вченої ради ННІСГТ і Університету, яке було прийняте за присутності представників студентської спільноти та введене в дію наказом ректора. Система управління якістю вищої освіти НТУ «ХПІ» відповідає принципам стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 та забезпечує реалізацію основних завдань, а саме: планування, забезпечення і підтвердження якості. Основні завдання системи забезпечення якості освіти в Університеті виписані у 4 розділі Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» (друга редакція) : затв. Вченою радою 01.12.2023 р., протокол № 10; введено в дію наказом ректора від 04.12.2023 р. № 458 ОД (<http://surl.li/raqan>), а також у Положенні про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НТУ «ХПІ» (затв. Вченою радою НТУ 25.11.2016 р., протокол № 9; <http://surl.li/qtsfj>). У Положенні детально виписані принципи та процедури забезпечення якості, здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та ін. Положення ґрунтується на принципах студентоцентризму, поваги до академічних свобод та дотримання академічної доброчесності та співпраці всіх учасників освітнього процесу за ОП. На вебсайті НТУ «ХПІ» створена сторінка «Опис системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти університету» (<http://surl.li/brlzh>), де детально описані принципи системи управління якістю вищої освіти в НТУ «ХПІ», стратегічні цілі та завдання удосконалення цієї системи, структура оперативного управління якістю вищої освіти та ін. Організація системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті здійснюється на таких рівнях: перший – здобувачі вищої освіти; другий – кафедра (керівники (гаранти) освітніх програм, викладачі, уповноважені з якості, куратори академічних груп); третій – факультети (декани, заступники деканів, методичні комісії та вчені ради факультетів); четвертий рівень – ректорат, відділ забезпечення якості освітньої діяльності, Вчена рада та Рада з якості Університету; п'ятий – Наглядова рада Університету (<http://surl.li/brlzh>). З 2016 р. в НТУ «ХПІ» функціонує Відділ забезпечення якості освітньої діяльності (<http://surl.li/raqbz>), основною метою діяльності якого є розробка, забезпечення функціонування та оптимізація Системи управління якістю освітньої діяльності в Університеті відповідно до вимог національних та міжнародних стандартів. Під час фокус-групи 7 із представниками структурних підрозділів, члени ЕГ пересвідчилися, що контроль за дотриманням нормативних вимог і принципів системи забезпечення якості освіти здійснюють у межах своїх службових обов'язків проректори, керівники відповідних структурних підрозділів.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони. Наявність діючих процедур щорічного перегляду ОП відповідно до вимог внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Активна позиція кафедр та ЗВО щодо залучення здобувачів освіти до коригування цілей і освітніх компонентів ОП. Здійснюється активна та постійна співпраця з працевластачами щодо обговорення перспектив розвитку ОП, враховуються їхні пропозиції при оновленні ОП. Позитивні практики. Кафедрою та Відділом забезпечення якості освітньої діяльності проводяться постійно моніторингові опитування здобувачів і випускників, які свідчать про систематичну комунікацію здобувачів з НПП та адміністрацією, дозволяють врахувати їхні пропозиції щодо поліпшення системи якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони. Слабкі сторони і недоліки не виявлені. Рекомендації. Продовжити вивчення та узагальнення вітчизняного та міжнародного досвіду з питань моніторингу якості освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Перегляд ОП відбувається згідно вимог, прийнятих у НТУ «ХПІ». Здобувачів вищої освіти залучено до процесу оновлення ОП. Працедавці беруть участь у засіданнях кафедри з метою періодичного перегляду ОП. Практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Зважаючи на наведені факти, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Соціологія управління» та освітня діяльність за цією програмою відповідають рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У НТУ «ХПІ» розроблено і затверджено документи, які є нормативною базою для визначення правил і процедур, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу: Статут НТУ «ХПІ» (<https://bit.ly/3apTJa1>), Концепція освітньої діяльності Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» на 2016-2025 роки (<http://surl.li/qklti>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/2UqlsBV>), Порядок організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (<http://surl.li/qtrka>), Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в НТУ «ХПІ» (<https://bit.ly/2QTOMjF>), Положення про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників університету (<http://surl.li/pmkof>), Положення про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг студентів (<http://surl.li/qnkcj>), Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (<http://surl.li/qzfic>), Порядок розгляду скарг здобувачів освіти (<http://surl.li/pmkof>) та інші. Доступність установлених процедур і правил реалізується наданням вільного доступу до відповідних документів на вебсайті ЗВО. Затверджені правила і процедури є зрозумілими для сприйняття здобувачами, що підтверджено під час зустрічей з ЕГ.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Сайт кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ» містить окремий розділ «Громадське обговорення» (<http://surl.li/qzgra>), у якому розміщуються проекти ОП «Соціологія управління». На цій сторінці сайту є адреса електронної пошти і номер телефону, за якими можна подавати зауваження і пропозиції до змісту проектів ОП. Тепер тут розміщено ОП 2024 р., яка після публічного обговорення і затвердження буде впроваджена у 2024 – 2025 навчальному році. Також на сайті подано інформацію про результати обговорень проектів попередніх ОП – перелік рецензій та відгуків від стейкхолдерів (академічної спільноти, працедавців, випускників), витяги з протоколів засідання кафедри з участю стейкхолдерів, на яких обговорювалися ОП та освітні компоненти (<http://surl.li/qwkqb>). Зустріч ЕГ з працедавцями і випускниками підтвердила реальність і своєчасність подання ними зауважень і пропозицій до проектів ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ встановлено, що ЗВО своєчасно і систематично оприлюднює на вебсайті інформацію про ОП «Соціологія управління» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Чинну у 2023 – 2024 навчальному році ОП (затверджена Вченою радою НТУ «ХПІ», протокол № 4 від 5.05.2023 р.) у повному обсязі оприлюднено на вебсторінці кафедри соціології і публічного управління (<http://surl.li/qwbsw>). Там же розміщено навчальний план (<http://surl.li/qwxua>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО забезпечено високий рівень діджиталізації, що створює сприятливі умови для інформаційної доступності учасникам освітнього процесу. Всі документи, які стосуються організації навчання розміщено у відкритому доступі на вебсайті ЗВО та кафедри соціології і публічного управління. Встановлено чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Систематично і повною мірою оприлюднюється необхідна достовірна інформація щодо ОП, обсяг якої є достатнім для інформування стейкхолдерів. Позитивною практикою є доступність і зручність пошуку потрібної інформації, яка знаходиться у публічному доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін не виявлено. ЕГ рекомендує з поточного навчального року оперативно розміщувати на вебсайті інформацію щодо поданих у результаті громадського обговорення зауважень і пропозицій стейкхолдерів до ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У НТУ «ХПІ» сформована необхідна нормативно-правова база, яка визначає правила і процедури, які регулюють права і обов'язки учасників освітнього процесу. Проекти нових редакцій ОП завчасно публікуються на сайті ЗВО на вебсторінці випускової кафедри. Інформація про ОП «Соціологія управління» опублікована в обсязі, достатньому для інформування стейкхолдерів. Враховуючи усі сильні сторони і позитивні практики із впровадження ОП, ЕГ вважає, що ОП «Соціологія управління» за критерієм 9 цілком відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертна група вважає за доцільне відзначити відкритість, доброзичливість, готовність до співпраці з боку керівництва НТУ «ХП» і його структурних підрозділів, Навчально-наукового інституту соціально-гуманітарних технологій, НПП кафедри соціології і публічного управління, гаранта ОП, здобувачів за ОП, випускників й інших стейкхолдерів, які вони продемонстрували під час проведення акредитаційної експертизи.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дерев`яно Сергій Миронович

Члени експертної групи

Бержанір Анатолій Леонідович

Шепель Ніна Василівна